

حمایت از نخبگان تکلیف دولت و نظام حکمرانی و عین عدالت است

ناصر باقری مقدم، قائم مقام بنیاد نخبگان در گفت‌وگو با «سروآباد»:

استفاده از نخبگان در حکمرانی فقط در بخش اقتصاد نباشد

جذب هزار نخبه در دستگاه‌های اجرایی و هزار نخبه در شرکت‌های دانش بنیان هدف گذاری امسال بنیاد نخبگان است
ایجاد هزار واحد مسکونی برای نخبگان برای دو سال و نیم آینده از برنامه‌هایی است که نیازمند تامین مالی و
حمایت دولت است

مقصود فراستخواه در گفت‌وگو با «سروآباد»:

علم در ایران انتخابی اجتماعی است

فهرست

۴	حمایت از نخبگان تکلیف دولت و نظام حکمرانی و عین عدالت است
۵	سرپرست معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری منصوب شد
۶	کشف نخبگان مناطق محروم در دستور کار بنیاد نخبگان
۶	طرحی برای حمایت از برگزیدگان کنکور
۷	موفقیت دانشجویان ایرانی در موت کورت نورنبرگ آلمان
۷	تیم المپیاد زیست‌شناسی موفق به کسب رتبه نخست در جهان شد
۷	تیم دانش‌آموزی ایران در المپیاد کامپیوتر ۳ مدال گرفت
۸	دانش‌آموزان ایرانی بر سکوی نخست المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک ۲۰۲۲
۹	تسهیلات بنیاد نخبگان برای مشارکت کنندگان در طرح شهید احمدی روشن
۱۰	استفاده از نخبگان در حکمرانی فقط در بخش اقتصاد نباشد
۱۳	نخبه، تنها استعداد برتر نیست
۱۳	هدف پژوهش باید حل مشکل جامعه باشد
۱۳	تعریف موجود از نخبه اشتباه است
۱۴	حمایت معنوی از نخبه انجام نمی‌شود
۱۵	علم در ایران انتخابی اجتماعی است
۲۱	خداحافظی با اعداد در ۸۲ سالگی
۲۱	«آلفا فولد» تمام پروتئین‌های شناخته شده را ترسیم می‌کند
۲۲	توسعه علمی و اقتصادی رابطه مستقیمی با فعالیت نخبگان دارد
۲۲	لزوم برقراری ارتباط بین دستگاهی و نقش آن در بهبود خدمت رسانی به جامعه
۲۳	بکارگیری نخبگان، بهترین مصداق پاسداشت نخبگی است
۲۳	لزوم تربیت افراد ماهر در خوداشتغالی
۲۳	نقش طرح احمدی روشن در اعتمادافزایی در دستگاه‌های اجرایی
۲۴	حس موثر بودن در جامعه باید در نخبگان و سرامدان تقویت شود
۲۴	آموزش و پرورش اولین ایستگاه نخبه پروری است
۲۴	اهمیت جذب و نگهداشت نخبگان به منظور ارتقای جایگاه علمی و فناوری در استان‌ها
۲۵	ظرفیت‌های قانونی کشور باید در جهت حمایت از نخبگان فعال شود
۲۶	همه چیز درباره جیمز وب و تازه‌ترین رکوردش
۲۷	جیمز لاولاک، دانشمند بریتانیایی محیط زیست و خالق نظریه گایا در ۱۰۳ سالگی درگذشت
۲۸	گام «امیدبخش» دانشمندان بریتانیایی به سوی واکسن کووید و سرماخوردگی
۲۹	جنگ برای استعدادیابی

سرآباد

sarvabad

■ خبرنامه بنیاد ملی نخبگان

شماره نخست

اینستاگرام

دسترسی به آدرس سایت یا اینستاگرام:

خبرنامه | شهریور ۱۴۰۱

شناسنامه

محسن رستمی

فروغ فکری

تیوا صمدیان

حسین غیائی

صدف سرداری

فریبرز گرمی

سردبیر

دبیر خبرنامه

مدیرهنری

همکاران

کاری از دفتر ارتباطات و رسانه بنیاد ملی نخبگان

حمایت از نخبگان تکلیف دولت و نظام حکمرانی و عین عدالت است

تعیین کنید، تا خود آنها نیز انگیزه بیشتری برای ایفای نقش در این زمینه پیدا کنند.

رئیس بهره‌گیری از نخبگان در ساختار اداره کشور و نیز توجه ویژه برای ترغیب تحصیل نخبگان در رشته‌های علوم انسانی و علوم پایه را نیز از برنامه‌ها و اقدامات مفید بنیاد ملی نخبگان برشمرد و افزود: تلاش کنید نخبگان برای ورود به بازار کار در حوزه تخصصی خودشان توانمند شوند. رئیس جمهوری در ادامه سخنانش با اشاره به سیاست استعماری غارت ثروت کشورها توسط دولت‌های مستکبر تاکید کرد: حفظ نخبگان در کشور نیاز به سازوکارهای عملیاتی دارد. همان جریان استکباری که روزگاری به منابع و ثروت‌های ملت‌های دیگر دست‌اندازی می‌کرد، امروز روی جذب نخبگان و استعدادها برتر دیگر کشورها تمرکز کرده است.

رئیس دولت سیزدهم در بخش دیگری از سخنانش با تاکید بر اینکه نخبگان صرفاً در تهران ساکن نیستند و نباید امکانات و زمینه‌های فعالیت نخبگان صرفاً در تهران متمرکز شود، گفت: در سفرهایی که به استان‌ها داشته‌ام به وفور با نخبگان و استعدادهای نابی مواجه شدم که کارهای بزرگی هم کرده‌اند و ضرورت دارد به شکل شایسته مورد حمایت قرار گیرند. رئیس جمهوری ادامه داد: با توجه به نامگذاری امسال باید تلاش بیشتری برای ورود نخبگان به بازار فعالیت‌های دانش‌بنیان صورت گیرد و در این راستا از آنان حمایت شود.

از ظرفیت‌های خیرین و موقوفات برای حمایت از

نخبگان بهره‌گرفته شود

رئیس جمهوری در بخش پایانی سخنان خود با بیان اینکه در تمدن ایرانی-اسلامی و همچنین در دنیا حمایت خیرین از فعالیت‌های علمی و نخبگان امری رایج و مرسوم بوده و هست، تصریح کرد: تلاش کنید از ظرفیت خیرین و موقوفات بهتر و بیشتر برای حمایت از نخبگان بهره بگیرید.

در ابتدای این جلسه دکتر ناصری‌مقدم قائم مقام بنیاد ملی نخبگان گزارشی مفصل از عملکرد این بنیاد ارائه کرد و دکتر سورنا ستاری رئیس بنیاد ملی نخبگان نیز در سخنانی ضمن تشریح تلاش‌ها و اقدامات این بنیاد به برشمردن بخشی از دستاوردهای آن پرداخت. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز در سخنانی تاکید کردند که بنیاد ملی نخبگان با شناسایی و حمایت موثر از افراد با استعداد یک جریان نخبگی در کشور ایجاد کرده است.

رئیس جمهوری، نخبگان را سرمایه‌های ارزشمند کشور و حمایت عملی از آنان را سرمایه‌گذاری برای آینده کشور خواند و گفت: دولت مردمی یکی از اولویت‌های مهم خود را توسعه ارتباط با شبکه نخبگانی کشور قرار داده و در این راستا برنامه‌هایی تدوین کرده است.

به گزارش خبرگزاری دولت، سید ابراهیم رئیسی در سیزدهمین جلسه هیات امنای بنیاد ملی نخبگان که پس از ۱۱ سال تشکیل شد، افزود: تشکیل بنیاد ملی نخبگان با هدف شناسایی و حمایت از جوانان مستعد و فرهیخته، نتیجه نگاه حکمت‌آمیز رهبر معظم انقلاب بود. امروز موضوع نخبگان و حمایت از آنان دغدغه دولت مردمی است و این نگاه باید در همه ارکان دولت هم حاکم باشد. رئیس

جمهوری با اشاره به ضرورت فراهم کردن زمینه فعالیت نخبگان در بخش‌های مختلف کشور، ادامه داد: فعالیت مراکز علمی معتبر و حضور اساتید و شخصیت‌های علمی فرهیخته در این مراکز می‌تواند بستری مناسبی برای فعالیت استعدادهای جوان باشد. یک دانشجوی نخبه وقتی می‌بیند زمینه تداوم رشد علمی و حرفه‌ای او در کشور فراهم است، ماندن در کشور خود را به رفتن ترجیح می‌دهد.

آیت‌الله رئیسی توجه به معیشت و رفاه نخبگان را عامل دیگری در راستای حفظ آنان در داخل کشور دانست و تصریح کرد: حمایت از نخبگان و استعدادها برتر، به نوعی تکلیف دولت و نظام حکمرانی کشور و عین عدالت است. نباید اجازه دهیم نخبگان کشور بخاطر مشکلات مالی و معیشتی از مسیر علم‌پژوهی و فعالیت‌های دانش‌بنیان خارج شوند.

رئیس جمهور همچنین بر لزوم فراگیرتر شدن دایره شناسایی نخبگان تأکید و بیان کرد: شناسایی نخبگان از مسیر المپیادهای علمی و کنکور یکی از راه‌های جذب نخبگان است. بنیاد ملی نخبگان باید سازوکارهای دیگری هم طراحی کند تا نخبگان در دانشگاه‌ها، اندیشکده‌ها، حوزه‌ها، مجامع علمی، سازمان‌ها و دیگر عرصه‌ها نیز شناسایی شوند و مورد حمایت قرار گیرند. رئیسی ادامه داد: باید سازوکاری طراحی شود تا دستگاه‌های مختلف و بویژه سازمان‌های مردم‌نهاد امکان معرفی استعدادهای برتر و افراد نخبه را به بنیاد ملی نخبگان داشته باشند.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنانش، طراحی روندهایی برای ارتقای شرایط بکارگیری نخبگان در دستگاه‌ها را مورد تاکید قرار داد و گفت: در کنار تلاش برای جذب استعدادهای برتر از سوی خود بنیاد ملی نخبگان، به فکر افزایش بهره‌وری دستگاه‌ها از محل بکارگیری نخبگان نیز باشید و برای دستگاه‌ها در جذب و بهره‌گیری شایسته از توان و دانش نخبگان امتیاز

آیت‌الله رئیسی توجه به معیشت و رفاه نخبگان

را عامل دیگری در راستای حفظ آنان در داخل کشور

دانست و تصریح کرد: حمایت از نخبگان و استعدادهای

برتر، به نوعی تکلیف دولت و نظام حکمرانی کشور و

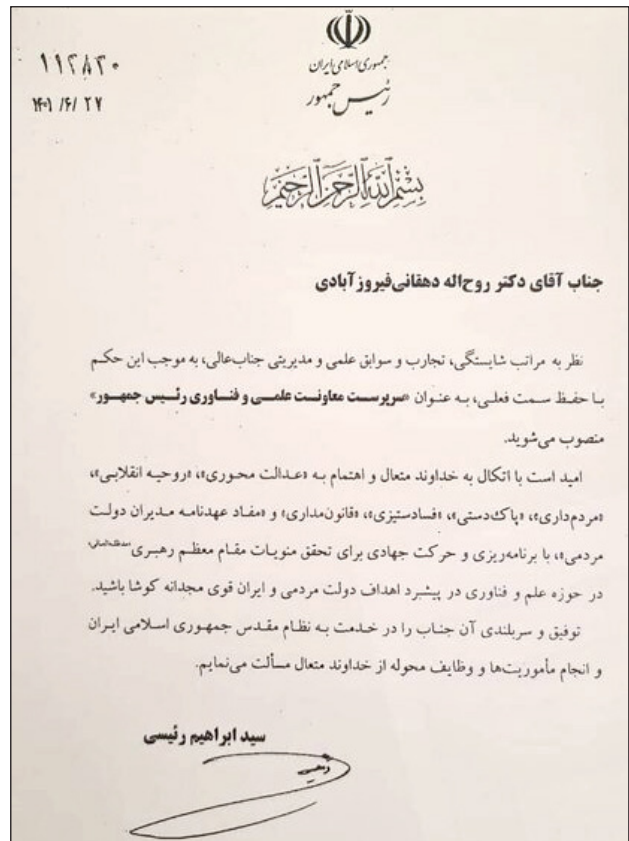
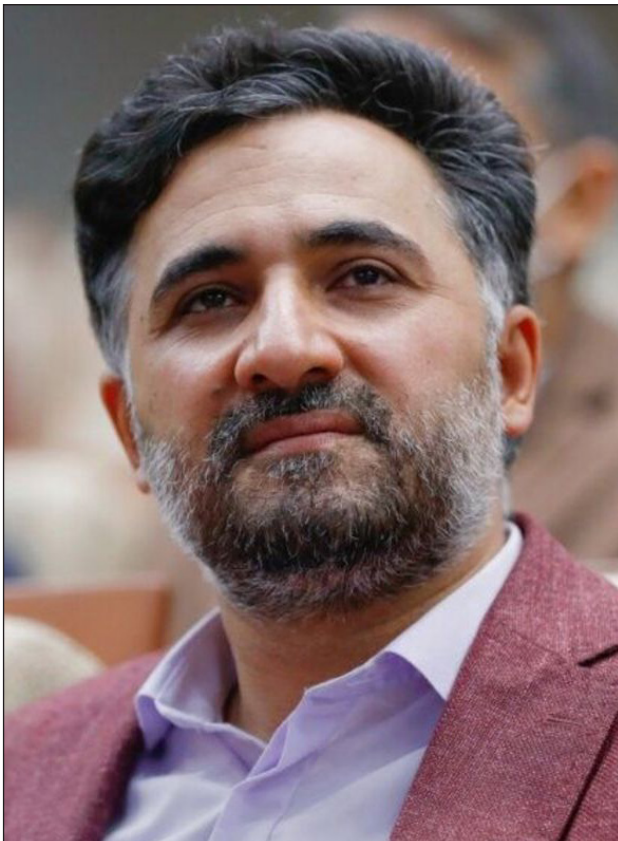
عین عدالت است

سرپرست معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری منصوب شد

مجدانه کوشا باشید. توفیق و سربلندی آن جناب را در خدمت به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و انجام مأموریت‌ها و وظایف محوله از خداوند متعال مسألت می‌نمایم. روح‌الله دهقانی فیروزآبادی، تحصیلات دوره کارشناسی (۱۳۸۲)، کارشناسی‌ارشد (۱۳۸۴) و دکتری (۱۳۸۷) خود را در رشته مهندسی هوافضا در دانشگاه صنعتی شریف به پایان رساند و درحال حاضر، دانشیار دانشکده مهندسی هوافضا و عضو هیات علمی این دانشگاه است. رئیس جهاد دانشگاهی با بیش از ۱۰۰ عنوان مقاله در مجلات معتبر علمی؛ استاد نمونه آموزشی و استاد نمونه پژوهشی دانشکده هوافضای دانشگاه صنعتی شریف است. معاونت فرهنگی و اجتماعی و همکاری در معاونت پژوهشی به عنوان مشاور رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، از دیگر سوابق اجرایی دهقانی فیروزآبادی است. وی همچنین تأسیس و مدیریت پردیس نوآوری و مرکز تحقیقات شهید مقدم و همچنین مدیریت مرکز رشد آن را در حوزه علم و فناوری در کارنامه خود دارد.

با حکمی از سوی رئیس جمهور، سرپرست معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری منصوب شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ دکتر روح‌الله دهقانی فیروزآبادی با حکم آیت‌الله «سید ابراهیم رئیسی» رئیس جمهوری، با حفظ سمت فعلی (رئیس جهاد دانشگاهی) به عنوان سرپرست معاون علمی و فناوری رئیس جمهور منصوب شد. در متن این نامه قید شده است: «جناب آقای دکتر روح‌الله دهقانی فیروزآبادی نظر به مراتب شایستگی، تجارب و سوابق علمی و مدیریتی جنابعالی به موجب این حکم با حفظ سمت فعلی، به عنوان سرپرست معاونت علمی و فناوری رئیس جمهوری منصوب می‌شوید. امید است با اتکال به خداوند متعال و اهتمام به عدالت محوری، روحیه انقلابی، مردم‌داری، پاک‌دستی، فسادستیزی، قانونمداری، مفاد عهدنامه دولت مردمی با برنامه‌ریزی و حرکت جهادی برای تحقق منویات مقام معظم رهبری در حوزه علم و فناوری در پیشبرد اهداف دولت مردمی و ایران قوی

کشف نخبگان مناطق محروم در دستور کار بنیاد نخبگان

تفاهم‌نامه همکاری بین کمیته امداد و بنیاد ملی نخبگان برای استعدادیابی و کشف نخبگان در جامعه امضاء شد. این تفاهم‌نامه در ۱۱ ماده، به امضای ناصر باقری مقدم؛ قائم مقام بنیاد ملی نخبگان و مصطفی خاکسار قهرودی؛ قائم مقام کمیته امداد امام خمینی (ره) رسید. مصطفی خاکسار قهرودی، قائم‌مقام کمیته امداد در حاشیه امضاء این تفاهم‌نامه همکاری گفت: «در این تفاهم‌نامه توسعه زمینه‌های همکاری نخبگان جهت رفع فقر و محرومیت با محوریت استعدادیابی و کشف نخبگان در میان دانش‌آموزان و دانشجویان جامعه هدف امداد و نیازمندان، در نظر گرفته شده است. باید زمینه مشارکت فعالانه نخبگان در ارائه راهکارهای خلاقانه و موثر در حوزه محرومیت‌زدایی فراهم شود.»

او همچنین خواستار تسهیل در به کارگیری دانشجویان مستعد و نخبه مورد حمایت در شرکت‌های دانش‌بنیان شد و بیان کرد: «کمیته امداد در قالب این تفاهم‌نامه، نخبگان و استعداد‌های برتر جامعه هدف را برای دریافت تسهیلات حمایتی به بنیاد ملی نخبگان معرفی می‌کند.»

ناصر باقری مقدم، قائم مقام بنیاد ملی نخبگان هم در مراسم امضای این تفاهم‌نامه گفت: «کمک به رفع فقر و آسیب‌های اجتماعی با بهره‌مندی از ظرفیت استادیاران نخبه و تسهیل بکارگیری دانشجویان مستعد تحت پوشش امداد در شرکت‌های دانش‌بنیان از دیگر اهدافی است که این همکاری دنبال می‌کند. همچنین این همکاری در حوزه دانش‌آموزی نیز، شرایط کشف استعدادها و ظرفیت‌های نخبگانی در میان دانش‌آموزان تحت پوشش امداد را با رعایت ملاحظات و اقتضائات خاص این قشر در قالب طرح شهاب فراهم خواهد کرد.»

به گفته او معرفی موضوعات اولویت‌دار کشور در حوزه رفع محرومیت و فقرزدایی، تسهیل اجرای طرح‌های استعدادیابی و هدایت تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان تحت پوشش، معرفی نخبگان و استعداد‌های برتر تحت پوشش امداد جهت دریافت تسهیلات حمایتی بنیاد و تامین زیرساخت‌ها جهت اجرای دوره‌ها و اردوهای آموزشی و تربیتی در مناطق محروم، از دیگر وظایفی است که در این همکاری در دستور کار کمیته امداد خواهد بود.

قائم مقام بنیاد ملی نخبگان، افزود: «همچنین بر مبنای این تفاهم، سازماندهی تیم‌های کارشناسی نخبگان و شبکه استانی بنیاد جهت مشارکت در اجرای طرح‌های اولویت‌دار و تعامل با بدنه اجرایی کمیته امداد از جمله وظایف بنیاد بوده و تسهیل بررسی شرایط نخبگان و استعداد‌های برتر معرفی شده از سوی کمیته، طراحی دوره‌های اختصاصی استعدادیابی و ارائه بورسیه‌های تحصیلی ویژه، از دیگر تعهدات بنیاد است.»

طرحی برای حمایت از برگزیدگان کنکور

بنیاد ملی نخبگان، معاونت علمی و فناوری و وزارت علوم تحقیقات و فناوری برای حمایت از رتبه‌های برتر کنکور آستین بالا زدند.

به همین منظور اخیراً نشست شورای هدایت استعداد‌های درخشان با حضور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، معاون علمی و فناوری رئیس جمهور، «طرح دکتر اژه‌ای» با موضوع حمایت از جذب رتبه‌های برتر در رشته‌های اولویت‌دار در وزارت علوم برگزار شد.

به گزارش وبسایت بنیاد، در این نشست، جزئیات طرح ویژه حمایت از جذب رتبه‌های برتر کنکور سراسری و برگزیدگان المپیاد دانش‌آموزی در رشته‌های هدف اولویت‌دار کشور (از دوره کارشناسی تا دکترا) که مورد موافقت این دو نهاد قرار گرفته و قرار است از مهرماه سال جاری اجرایی شود، اعلام شد.

زلفی گل، در این نشست با اشاره به اینکه بر اساس این موافقت‌نامه چتر حمایتی از مدال‌آوران المپیادهای دانش‌آموزی و رتبه‌های برتر کنکور سراسری در رشته‌های علوم تجربی، علوم ریاضی و علوم انسانی گسترده شد، بیان کرد: طبق این موافقت‌نامه صد نفر اول برتر گروه‌های علوم تجربی، علوم ریاضی و علوم انسانی و ۵۰ نفر اول گروه هنر و زبان‌های خارجی حمایت ویژه می‌شوند اما شرط این است که این افراد طی مدت تحصیل پویایی و نخبگی خود را حفظ کنند که البته اکثریت این چنین هستند.

وزیر علوم افزود: شاید یکی از دلایلی که این افراد در رشته‌های خود ادامه تحصیل نمی‌دهند به دلیل نگرانی‌های شغلی است که در آینده دارند بر همین اساس برای برطرف کردن این موضوع نیز در این طرح آورده‌ایم این افراد وقتی مدرک دکتری می‌گیرند در صورتی که بخواهند پسادکتری هم بگیرند حمایت ویژه خواهند شد.

او گفت: در صورت درخواست این عزیزان برای استخدام در دانشگاه‌ها، هیات اجرایی جذب وزارت علوم زمینه بورس و استخدام آنها را فراهم می‌کند. همچنین این افراد طی تحصیل خود از یک بورسیه استفاده می‌کنند که مبلغ آن به اندازه حداقل مبلغی است که اداره کار تعیین کرده است. ستاری نیز با اشاره به طرح مذکور گفت: پیشنهاد این طرح توسط دکتر زلفی گل ارائه شد که به این شکل عمل کنیم و در راستای تقویت رشته‌های علوم پایه صورت گرفت. ما در بنیاد ملی نخبگان و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در خدمت این افراد هستیم. البته مشکلات مالی سال‌هاست ما را اذیت می‌کند اما این طرح جزو پروژه‌های بزرگ و ملی ماست که باید حمایت شود.

موت کورت یا دادرسی مجازی از جمله رقابت‌های علمی تلقی می‌شود که از سال ۱۹۶۰ در دنیای حقوق متولد شده است. در این رقابت پرونده‌ای از سوی هیأت برگزاری طراحی گردیده و تیم‌های حقوقی در نقش‌های مختلفی مانند خواهان، خوانده، دادستان و یا متهم به ارائه دفاعیات می‌پردازند. در موت کورت حقوقدانان سعی می‌کنند فرآیند یک دادگاه را از طریق نوشتن لایحه، دفاعیه و ارائه حضوری این یادداشت‌ها در برابر قضات یا هیأت داوران شبیه‌سازی کنند.

هدف از برگزاری این نوع مسابقات تقویت دانش شرکت‌کنندگان در این مسابقه است. تقویت قدرت استدلال، روحیه کار تیمی، تحقیق و روش‌های ارائه نیز از دیگر اهداف برگزاری این نوع دادگاه‌های تمرینی هستند.

تیم دانشجویان حقوقی ایران در مسابقات «موت کورت» نورنبرگ آلمان، جایزه بهترین «لایحه» در نقش دادستانی در جهان را از آن خود کردند. به گزارش تسنیم، این تیم به مربی‌گری علی مسعودیان، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حقوق بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبایی و سحر خوشدل، صدرا پیرنیاکان، محمدرضا محبوبی و نیما ایلات توانست چنین دستاوردی را کسب کند.

در این مسابقات دو نقش وجود دارد که یکی دادستانی دیوان کیفری بین‌المللی و دیگری وکیل مدافع است. تیم‌های دانشگاه‌های سراسر دنیا باید در دو مرحله کتبی و شفاهی در این دو نقش با یکدیگر به رقابت بپردازند. یک متهم در پرونده وجود دارد و یک پرونده فرضی نیز منتشر می‌شود و پرونده امسال درباره جنایت نسل‌کشی بوده است.

موفقیت دانشجویان ایرانی در موت کورت نورنبرگ آلمان

تیم المپیاد زیست‌شناسی موفق به کسب رتبه نخست در جهان شد

جمهوری اسلامی ایران در ترکیب اصلی کمیته جهانی عضویت به دست آورد. سامان حسین خانی، رئیس کمیته علمی المپیاد زیست‌شناسی کشورمان به عنوان عضو اصلی کمیته جهانی المپیاد زیست‌شناسی انتخاب شد که برای اولین بار است ایران در ترکیب اصلی کمیته جهانی قرار می‌گیرد.

المپیاد جهانی زیست هر سال اواخر تیر برگزار می‌شود و حدود ۷۰ کشور در آن شرکت می‌کنند. بر اساس قوانین (IBO)، به ۱۰٪ اول شرکت‌کنندگان مدال طلا اعطا می‌شود. هر کشور عضو می‌تواند هر سال حداکثر ۴ دانش‌آموز را که در المپیادهای زیست‌شناسی کشوری به بالاترین رتبه‌ها دست یافته‌اند، به المپیاد جهانی که سالی یک بار در یکی از کشورهای عضو برگزار می‌شود، اعزام کند. ایران از سال ۱۹۹۸ رسماً به عضویت المپیاد جهانی درآمده است.

تیم ملی المپیاد زیست‌شناسی ایران با کسب ۴ مدال طلا در سی و سومین المپیاد بین‌المللی زیست‌شناسی، رتبه اول جهان را کسب کرد.

به گزارش ایستا، در این رقابت‌ها مهدی افشاری اسفیدواجانی، امیررضا زینالی، محمد امین کیانی و محمد مهدی رحیم‌پور مدال طلا را به دست آوردند. بنا بر اعلام باشگاه دانش‌پژوهان جوان، اعضای تیم کشورمان در این رقابت علمی توانستند با کسب ۴ مدال طلا بهترین نتیجه ادوار المپیاد زیست‌شناسی از سال ۱۳۷۸ تا ۱۴۰۰ را به خود اختصاص دهند.

المپیاد جهانی زیست ۲۰۲۲ امسال به میزبانی ارمنستان و با حضور ۶۵ کشور به صورت حضوری برگزار شد که ایران و روسیه به طور مشترک در رده نخست قرار گرفتند.

در پی کسب مقام نخست این سری از مسابقات،

تیم دانش‌آموزی ایران در المپیاد کامپیوتر ۳ مدال گرفت

به کسب مدال نقره و آریا همتی موفق به دریافت دیپلم افتخار شدند. در این المپیاد بین‌المللی ۳۵۷ دانش‌آموز از ۹۰ کشور جهان شرکت کردند و تیم ایران توانست در مجموع نمرات جایگاه نهم این دوره را به خود اختصاص دهد.

تیم ملی المپیاد کامپیوتر کشور در سی‌وچهارمین المپیاد بین‌المللی کامپیوتر موفق به کسب دو مدال طلا و یک مدال نقره و یک دیپلم افتخار شد. در این مسابقات، علیرضا کاویانی و کوشا موسوی موفق به کسب مدال طلا و علیرضا صمیمی موفق

دانش آموزان ایرانی بر سکوی نخست المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک ۲۰۲۲

کوتایسی گرجستان برگزار شد، ۲۵۰ دانش آموز از ۴۵ کشور مختلف جهان شرکت کردند. همچنین شش تیم از این ۴۵ تیم به صورت آنلاین در این المپیاد شرکت کرده بودند. پس از تیم‌های ایرانی که مقام اول و دوم این مسابقات را به دست آوردند، تیم‌هایی از کشورهای آمریکا، هندوستان، سنگاپور و بلغارستان به ترتیب در جایگاه‌های بعدی ایستادند.

آمریکا با کسب ۳ مدال طلا، ۳ نقره و ۴ برنز توسط دو تیم پنج نفره‌اش، هندوستان با کسب ۳ طلا و ۲ نقره توسط یک تیم پنج نفره، سنگاپور با ۳ طلا، ۱ نقره و ۱ برنز و در نهایت بلغارستان با ۲ طلا، ۱ نقره و ۱ برنز موفق به کسب رتبه‌های سوم تا ششم شدند. در وهله اول قرار بود که این دوره از المپیاد در شهر کیف اوکراین برگزار شود که به دلیل حمله روسیه به اوکراین این اتفاق رخ نداد.

المپیاد نجوم و اخترفیزیک شامل سه بخش اصلی تئوری، تحلیل داده و رصد است. بخش رصد هم دارای دو بخش رصد عملی و غیرعملی است. در بخش عملی شرکت‌کنندگان باید با تلسکوپ کار و اجرام آسمان شب را رصد کنند. در بخش غیر عملی اما نیاز به آسمان شب نیست و صرفاً دانش شرکت‌کنندگان نسبت به اجرام آسمانی مورد امتحان قرار می‌گیرد. همچنین کل بازه المپیاد، از افتتاحیه گرفته تا اختتامیه یک هفته طول کشید. همچنین آن‌طور که هدی پورغلامی به دیجیاتو می‌گوید: «در طول این یک هفته تمام شرکت‌کنندگان قرنطینه می‌شوند؛ یعنی وسایل الکترونیکی آن‌ها گرفته می‌شود.»

همچنین امتحانات بصورت یک روز در میان گرفته می‌شد و روز قبل از هر امتحان سوالات به سرپرست تیم‌ها داده می‌شود تا نظراتشان را درباره‌ی آن‌ها بگویند و برای اعضای تیم خود ترجمه کنند. تیم ایران در المپیاد سال گذشته که به صورت مجازی در کلمبیا برگزار شده بود نیز موفق به کسب ۲ مدال طلا، ۵ مدال نقره، ۲ مدال برنز و ۱ دیپلم افتخار شده بود.

اعضای تیم المپیاد نجوم و اخترفیزیک ایران با کسب ۹ مدال طلا و یک مدال نقره در المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک ۲۰۲۲ درخشیدند و مقام اول و دوم را کسب کردند.

در این دوره از مسابقات که به میزبانی کشور گرجستان برگزار شد، کشور ایران دارای دو تیم پنج نفره بود. تمام پنج عضو تیم «الف» مدال طلا کسب کردند و عنوان اولی این دوره از مسابقات را از آن خود کردند. پنج عضو تیم «ب» نیز با کسب چهار مدال طلا و یک مدال نقره رتبه دوم المپیاد نجوم و اخترفیزیک امسال را به دست آوردند. در مجموع دو تیم ایرانی با کسب ۹ مدال طلا و ۱ مدال نقره این المپیاد را به پایان رسانده و خوش درخشیدند.

پنج عضو تیم «الف» شامل مهدی استاد محمدی، سپهر سلامت، محمد مهدی عابدیان، فرهاد عزیزی سطری و سید یوسف میرووسفی هستند که همگی آن‌ها از تهران در این مسابقات شرکت کرده و هر پنج نفر آن‌ها مدال طلا دریافت کرده‌اند.

پنج عضو تیم «ب» نیز شامل سهند اسماعیل‌زاده از مشهد، علیرضا اعلائی هره‌دشت از تهران، سهند اکرمی‌پور از تهران، آریا قنبری از تهران و آرسام مجد از تهران هستند که بجز آقای اعلائی، باقی اعضای این تیم هم مدال طلا کسب کرده‌اند. علیرضا اعلائی موفق به کسب تنها مدال نقره ایران در این مسابقات شد.

شرکت کردن با تیم در این المپیاد مزایایی از جمله شانس بیشتر کسب مدال توسط شرکت‌کنندگان ایرانی و همچنین دادن فرصت شرکت در این مسابقات به دانش‌آموزان بیشتری را دارد. البته که برای این کار، یکی از شرط‌های مورد نیاز موافقت کشور میزبان است که امسال این اتفاق افتاد و ایران توانست با دو تیم در المپیاد نجوم و اخترفیزیک شرکت کند.

سرپرستان دو تیم ایرانی در این دوره از مسابقات دکتر مهدی خاکیان قمی، دکتر حسین حق، امیرحسین امیری و هدی پور غلامی بودند.

در المپیاد نجوم و اخترفیزیک امسال که در شهر

پنج عضو تیم «الف» شامل مهدی استاد محمدی، سپهر سلامت، محمد مهدی عابدیان، فرهاد عزیزی سطری و سید یوسف میرووسفی هستند که همگی آن‌ها از تهران در این مسابقات شرکت کرده و هر پنج نفر آن‌ها مدال طلا دریافت کرده‌اند.

پنج عضو تیم «ب» نیز شامل سهند اسماعیل‌زاده از مشهد، علیرضا اعلائی هره‌دشت از تهران، سهند اکرمی‌پور از تهران، آریا قنبری از تهران و آرسام مجد از تهران هستند که بجز آقای اعلائی، باقی اعضای این تیم هم مدال طلا کسب کرده‌اند. علیرضا اعلائی موفق به کسب تنها مدال نقره ایران در این مسابقات شد

تسهیلات بنیاد نخبگان برای مشارکت کنندگان در طرح شهید احمدی روشن

(کارشناسی با معدل ۱۷، کارشناسی ارشد ۱۷.۵ و دکتری ۱۸)، افرادی که جزء ۱۰ درصد ورودهای خود باشند (دوره کارشناسی ارشد جزء ۵ درصد)، برگزیدگان رویداد طرح مساله محور طرح شهید بابایی، دارندگان رتبه‌های اول تا سوم رویدادهای مساله محور (رویداد شهید بابایی) را از جمله افراد واجد شرایط برای عضویت در هسته‌های طرح شهید احمدی روشن دانست.

موحد یادآور شد: علاوه بر آن دانش‌آموختگان برگزیده طرح‌های شهید چمران، طرح جذب در دستگاه‌های اجرایی، جذب در نهادهای فناورانه (طرح شهید طهرانی مقدم) و طرح در دانشگاه‌ها (طرح شهید شهریار)، استادیاران جوان از دیگر اعضای هسته‌های این طرح هستند.

او اضافه کرد: همچنین در بخش عضویت، بندی به نام «سایر» وجود دارد که بر اساس آن در صورتی که دانشجویی هیچ یک از این شرایط را نداشت ما بر اساس قواعد بنیاد، حداکثر ۲۰ درصد ظرفیت هر هسته را به این افراد اختصاص خواهیم داد. بر این اساس این افراد بر اساس نظر تخصصی راهبر گروه که از میان اساتید دانشگاهی و یا صاحب نظران یک حوزه فناورانه هستند، انتخاب خواهند شد.

موحد ماموریت هر هسته را حرکت در حل یک مساله مطرح در کشور عنوان کرد و افزود: یکی از راهکارهای شناسایی مسائل کشور، مراجعه به دستگاه‌ها و شرکت‌ها و جمع آوری نیازهای آنها است. زمانی که این نیازها احصاء شد، با بررسی و ارزیابی این نیازها، فهرست آنها در اختیار رهبران هر هسته در طرح شهید احمدی روشن قرار خواهد گرفت.

معاون آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان در خصوص تسهیلات اعطایی به اعضای هر هسته در طرح شهید احمدی روشن پرداخت و بیان کرد: ما انتظار داریم که هر عضو از هر هسته به طور متوسط ۱۵ تا ۲۰ ساعت خود در هفته را برای همکاری با اعضای هسته زمان بگذارد و ما بر اساس عملکرد هر فرد، ضرابی را به صورت ماهانه به فرد می‌دهیم و بر اساس تسهیلاتی را در اختیار آنها قرار می‌دهیم.

او اضافه کرد: بر این اساس حق‌الزحمه‌ای به صورت ماهانه به دانشجویان پرداخت می‌شود که برای دانشجویان کارشناسی مجرد ۲ میلیون تومان و متاهلان ۲.۵ میلیون تومان در نظر گرفته شده است. این میزان برای دانشجویان مجرد و متاهل کارشناسی ارشد به ترتیب ۲.۵ میلیون تومان و ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان و برای دانشجویان دوره دکتری تخصصی و دانش‌آموختگان مجرد و متاهل به ترتیب ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان و ۴ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان در نظر گرفته شده که طی ۹ ماه به اعضای هر هسته اعطاء خواهد شد.

به گفته این مقام مسئول، به فرد راهبر که جزو اساتید و یا صاحب نظران است، مبلغ ۵۰ میلیون تومان از منابع بنیاد ملی نخبگان و همچنین نهادهای صاحب مساله پرداخت خواهد شد.

موحد، اعطای کمک هزینه خرید تجهیزات مصرفی تا سقف ۵۰ میلیون تومان و اعطای کمک هزینه بهره‌مندی از شبکه ملی آزمایشگاهی را از دیگر تسهیلات اعطایی به هسته‌ها عنوان کرد.

معاون آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان با بیان اینکه متقاضیان برای ورود به طرح شهید احمدی روشن نیاز است که در هسته‌های این طرح عضویت داشته باشند، بیان کرد: دانشجویان و دانش‌آموختگانی که بیش از ۲ سال از تحصیل آنها نگذشته باشد می‌توانند درخواست عضویت خود را ارائه دهند. اعضای هر هسته این طرح علاوه بر دریافت حق‌الزحمه، از تسهیلاتی چون اعطای کمک هزینه خرید تجهیزات مصرفی تا سقف ۵۰ میلیون تومان، اعطای کمک هزینه بهره‌مندی از شبکه ملی آزمایشگاهی برخوردار می‌شوند.

دکتر سیدمحمدصادق موحد در برنامه لایو اینستاگرامی معاونت علمی با موضوع «طرح شهید احمدی روشن؛ فرصت‌ها و مزیت‌ها»، توسعه و حمایت از هسته‌های مساله محور فناورانه را از اهداف این طرح نام برد و افزود: در این طرح قرار است بنیاد ملی نخبگان در قالب هسته‌های فناورانه از دانشجویان و دانش‌آموختگان در راستای حل یک مساله روز کشور، حمایت کند.

او توانمندسازی دانشجویان، طلاب، دانش‌آموختگان در راستای حل مساله و مهارت‌افزایی مخاطبان این طرح را از دیگر اهداف طرح احمدی روشن نام برد و عنوان کرد: در این راستا سعی می‌شود برای افزایش مهارت‌های اجتماعی و ارتقاء روحیه خودباوری، اقدام به شبکه سازی کرد.

موحد در خصوص تفاوت طرح احمدی روشن با امریه و پروژه جایگزین خدمت، توضیح داد: طرح امریه و جایگزین خدمت مشمول دانشجویان مرد است که موظف به گذراندن دوره امریه هستند ولی طرح شهید احمدی روشن مشمول همه دانشجویان و دانش‌آموختگان در حین تحصیل می‌شود.

او دانشجویان برگزیده طرح شهید وزوایی (پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور)، دانشجویان بر اساس سوابق تحصیلی

گفت‌وگوی ویژه

ناصر باقری مقدم، قائم مقام بنیاد نخبگان در گفت‌وگو با «سروآباد»:

استفاده از نخبگان در حکمرانی فقط در بخش اقتصاد نباشد

جذب هزار نخبه در دستگاه‌های اجرایی و هزار نخبه در شرکت‌های دانش بنیان

هدف گذاری امسال بنیاد نخبگان است

ایجاد هزار واحد مسکونی برای نخبگان برای دو سال و نیم آینده از برنامه‌هایی

است که نیازمند تامین مالی و حمایت دولت است

قائم مقام جدید بنیاد نخبگان حالا هشت ماه است که در این سمت قرار گرفته. دی ماه سال قبل بود که ناصر باقری مقدم به این سمت انتخاب شد. او کارشناسی برق قدرت را از دانشگاه صنعتی امیرکبیر، کارشناسی ارشد MBA عمومی از دانشگاه صنعتی شریف و مدرک دکترای مدیریت تکنولوژی سیاستگذاری علم و فناوری‌اش را از دانشگاه علامه طباطبایی دریافت کرده است و البته پیش از این ریاست اتاق فکر سیاستگذاری فناوری وزارت علوم، قائم مقامی دبیر ستاد نقشه جامع علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی، معاون پژوهش و فناوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، معاون سیاستگذاری ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور شورای عالی انقلاب فرهنگی و ریاست مرکز شبکه ملی سیاست پژوهی علم، فناوری و نوآوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور را هم بر عهده داشته است. او حالا در گفت‌وگو با «سروآباد» از چالش‌ها و چشم‌اندازهای پیش روی بنیاد نخبگان می‌گوید. به عقیده او در سند راهبردی کشور در امور نخبگان، بیشتر به شناسایی و توانمندسازی این‌ها پرداخته شده است نه به نحوه به‌کارگیری نخبگان در این چهارچوب، که چالش بسیار مهمی است. چالشی که در کنار میل به مهاجرت نخبگان بر اساس آمار، باید مورد توجه جدی قرار گیرد. در ادامه گفت‌وگو با باقری مقدم را می‌خوانید:

چه چالش‌هایی در این حوزه شناسایی کرده‌اید و چگونه باید این چالش‌ها را شناخت و مدیریت کرد؟

بنده چالش اصلی را جانمایی نخبگان در حکمرانی کشور می‌دانم. طبق شعاری که توسط مقام معظم رهبری مطرح شده است: «مدیریت تحولات کشور باید توسط نخبگان انجام شود.» اما بنظر من این کار در کشور اجرایی نشده است و طراحی در این حوزه نداشتیم.

در سند راهبردی کشور در امور نخبگان هم بیشتر به شناسایی و توانمندسازی این‌ها پرداخته شده است نه به نحوه‌ی به‌کارگیری نخبگان در این چهارچوب، که چالش

بسیار مهمی است. و من سعی

بر این داشته‌ام راه‌حلی برای

اینکه چگونه می‌شود نخبگان

مدیریت تحولات کشور را بر

عهده بگیرند پیدا کنم. این

تحولات که بخشی از آن

تحولات ناظر بر حوزه اقتصاد

دانش‌بنیان است. در واقع

دایره نخبگان، دایره‌ای وسیع‌تری

است.

در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی،

مقام معظم رهبری به بحث توصیه به

علم و پژوهش فناوری را اشاره کردند. بنده

در سند راهبردی کشور در امور نخبگان، بیشتر به

شناسایی و توانمندسازی پرداخته شده است نه به نحوه

به‌کارگیری نخبگان در این چهارچوب، که چالش بسیار

مهمی است

فکر می‌کردم تامین نیروی انسانی نخبه برای تحقق بیانیه دوم انقلاب اسلامی می‌تواند ماموریت کشور باشد. گام دوم انقلاب اسلامی ناظر بر اقتصاد است اما منحصر به بخش اقتصاد هم نیست، سایر حوزه‌های دیگر مثل فرهنگ و اجتماع را نیز دربر می‌گیرد.

در حوزه اقتصاد ماموریت کشور آن خواهد بود که چگونه

نخبگان نقش خودشان را در توسعه اقتصاد دانش‌بنیان پیدا

کنند. در این حوزه که در اصل زیرشاخه استفاده از نخبگان

است، در اقتصاد دانش‌بنیان به نظرم رسید باید بنیاد ملی

نخبگان، نخبگان را به اقتصاد دانش‌بنیان پیوند بزند. مهم‌ترین

محمل پیوندش هم در سطوح اجرایی قانون جهش تولید است. کاری

که معاونت علمی و مجلس شورای اسلامی مصوب کردند و پیش‌بینی‌شان

این است حداقل ۱۰ درصد اقتصاد کشور را به اقتصاد دانش‌بنیان تبدیل کنند.

به‌کارگیری نخبگان در این حکمرانی فقط ناظر بر بخش اقتصاد نیست بلکه ناظر بر فرهنگ

و اجتماع و حتی مباحث کلان مثل علوم پایه هم است. در آن شاخه‌ها هنوز در حال فکر هستیم

که نخبگان در ساحت فرهنگ چگونه می‌توانند مدیریت تحولات کشور را برعهده بگیرند همچنین

ساحت اجتماع چگونه باید اتفاق بیفتند. در ساحت‌هایی مثل علوم پایه می‌خواهیم بخشی از

نخبگان ما که از دوره دانش‌آموزی وارد المپیاد می‌شوند و در علوم پایه و انسانی سرآمد هستند را

کمک کنیم تا با استفاده از یک سری مکانیزیم‌های تشویقی در این لایه بمانند و وارد حوزه لایه

اقتصاد و مهندسی نشوند.

درشاخه اول بحث به‌کارگیری نخبگان در اقتصاد موجود تبدیل می‌شود به اقتصاد دانش‌بنیان که

به‌کارگیری نخبگان در شرکت‌های دانش‌بنیان و استفاده از تسهیلاتی مثل سرپاز نخبه است که در

شرکت دانش‌بنیان مشغول فعالیت شوند و بعد فرآیند جذب آنها صورت بگیرد.

کار دوم در همین اقتصاد موجود مصوبه‌ای بود که پارسال ارائه شد و براساس آن قرار شد نخبگان

جذب دستگاه‌های اجرایی شوند. عده‌ای فکر کردند منظور ما از جذب دستگاه‌های اجرایی مثلا

وزارت‌خانه‌ها است. در صورتی که بخش عمده‌ای از اقتصاد کشور در اختیار دستگاه‌های اجرایی

است. همه اینها در شاخه اول است اما در شاخه پذیرش یا ایجاد زمینه‌سازی برای مدیریت

تحولات فرهنگ و اجتماع، باید برای این سه حوزه طراحی کنیم.

تعریفی که روی کاغذ از نخبه شده واضح است اما ممکن است مابه‌ازاهایی در

جامعه داشته باشیم که بیشتر با استفاده از همان شاخس‌های روی کاغذ خودشان

را به عنوان نخبه معرفی کردند ولی لزوماً کمکی به سازمان و جامعه نکرده باشند.

به‌نظر شما این چالش هم وجود دارد یا نه؟

اگر نخبگان بخواهند در کشور منشا اثر شوند، ابعاد این تعریفی که از نخبگی کردیم، ابعاد بسیار

کوچکی است. دوسپاست در راستای توسعه مفهوم نخبگی در پیش گرفته‌ایم یکی توسعه در

خود نخبگان حوزه علمیه است و دیگری پرداختن به سایر حوزه‌های نخبگی در کشور مثل نخبگان

صنعتی، اجتماعی، مهارتی و کارآفرین.

در منظر اول که توسعه دادن خود نخبگان علمی است. اگر ۸۰ میلیون جمعیت در کشور باشیم

و به عنوان یک کشور متوسط یک درصد این جمعیت را افراد مستعد قلمداد کنیم، به عدد

۸۰۰ هزار نفر می‌رسیم و اگر این یک درصد را احتمال دهیم در نخبگان علمی این عدد دو درصد

است، بین سه تا چهار میلیون جمعیت دانش‌جویی ماست به راحتی به عدد بین ۶۰ تا ۸۰ هزار

نفر استعداد برتر می‌رسیم.

پس توسعه دادن مفهوم نخبگی است؛ با اضافه کردن معیارهای جدیدی که فقط بحث مقالات

نباشد بلکه پژوهش‌های کاربردی و توانمندی‌های فناورانه‌ی نخبگان علمی مورد توجه قرار بگیرد.

در هر صورت باید جامعه مخاطب‌مان بسیار بزرگ‌تر شود چیزی حدود ده برابر عدد فعلی.

بنظر می‌رسد ما به وضعیت خطرناکی در تقلیل دادن مفهوم نخبه دانشگاهی به

مقاله نویسنده دانشگاهی رسیده‌ایم یعنی در سطح اعضای علمی و دانشجویی مقاله‌های منتشر شده، خطاهایی از کسانی منتشر می‌شود که انتظارتان را نداشته‌ایم قبول دارید این مشکل باید بازنگری شود؟

۱۰۰ درصد. به نوبه خودم به عنوان کسی که تازه وارد بنیاد ملی نخبگان شده است امسال ما ارزش سایر معیارها را نسبت به مقاله افزایش دادیم مثلا کار در حوزه‌های فناوری یا پژوهش‌های کاربردی که کارفرمای مشخص دارد. مقاله یک سنجش است اگر شما یک پژوهش (گزارش) انجام دهید مثلا چالش‌های نخبگان کشور چیست؟ که بعدا ممکن است تبدیل به مقاله شود؟ یکی از راه‌های انتشار علم همین است اما ما در حال حاضر با مقالاتی مواجه هستیم که نتیجه یک پژوهش واقعی نیست. اگر پژوهش‌های متقاضی محوری در کشور باشد و از آنها مقاله هم مستخرج شود هیچ ایرادی ندارد.

در مورد توسعه دادن دایره نخبگی که جزو اهداف سند راهبردی کشور در امور نخبگان است، ما در کنار نخبگان علمی باید نخبگانی را که به کشور خدمت می‌کنند را بازشناسایی کنیم، مثلا نخبگان کارآفرین افرادی هستند که از طرق دقیق برای نخبگان شغل مفید ایجاد می‌کنند. برای مثال در حال حاضر صنایع بزرگی داریم و یک شخص توانسته سی هزار شغل را برای کشور ایجاد کند. این شخص نخبه است. نخبه در تعریف صنعت یعنی منشا اثر بودن در جهت اهداف کشور.

ما قصد داریم شیوه‌نامه‌های جدیدی اضافه کنیم مثل شیوه‌نامه نخبگان مهارتی، مثلا در منطقه عسلویه افرادی داریم که جوشکارهای زیر آب هستند این افراد در کشور ندارند یعنی افرادی بسیار کمی هستند این تخصص و مهارت را دارند. ممکن برای شما سوال شود افزایش شیوه‌نامه‌های نخبگی چه کمکی می‌کند؟ بنیاد نخبگان در حال حاضر این توانایی جریان‌سازی را دارد. اگر من بگویم نخبه کارآفرین برای کشور مهم است بسیاری از جوانان کشور ما به جای اینکه بروند دنبال نخبگی علمی سراغ نخبگی کارآفرینی می‌روند. بازتعریف یا شناسایی نخبگان حوزه‌های جدید یا استعدادهای برتر می‌تواند باعث جریان‌سازی‌های مثبت در کشور شود.

ممکن است دستگاه‌های دیگر به هر دلیلی

در راستای این مأموریت با شما مخالفت کنند

و از آن نخبه استفاده نشود و سرخوردگی عمومی

ایجاد کند. چه راه‌حلی برای این مشکل در نظر گرفته‌اید؟

چند راه‌حل برای این مشکل در نظر گرفتیم، تعدادی از این نخبگان توانمندی‌های تکمیلی نیاز دارند تا بتوانند نقش آفرین در ساختار موجود کشور شوند، نخبگان نیز باید بیفزایند در ساختارهای سنتی می‌خواهند ورود کنند و طبیعتا برایشان مقاومت هم وجود دارد بنابراین خودشان را باید آماده کنند و از طرف دیگر باید توانمند باشند.

در حال حاضر مکانیزمی در حوزه سیاست‌گذاری داریم که آن را از همین امسال به عنوان مکانیزم مطالبات اجتماعی فعال می‌کنیم. بنیاد ملی نخبگان به عنوان سند راهبردی کشور در امور نخبگان و دستورات مقام معظم رهبری بایستی به نخبگان در بخش‌های مختلف دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دانش‌بنیان کمک کند.

اگر هم این اتفاق نمی‌افتد کافی است یک گزارش مبنی بر اینکه نخبگان در چه دستگاه‌هایی و در کجا جذب شدند و در کجاها جذب نشدند، و چه تعداد نخبگانی که در آن دستگاه جذب شدند خارج شدند ارائه شود. اگر این را به عنوان نهاد حاکمیتی گزارش کنیم، وظیفه خود را انجام داده‌ایم. آموزش و توانمندی‌های نخبه را قبول کردیم؛ ارزیابی‌های لازم را انجام دادیم، کانون‌های ارزیابی گذاشتیم که هر نخبه به درد کجا می‌خورد و مصوبات لازم‌ش را از هیئت دولت گرفتیم. با همه این تفاسیر ممکن است که مشکلاتی در دستگاه اجرایی به وجود بیاید و نگذارند این فرد جذب شود در این صورت کافی است از مکانیزم اجتماعی استفاده کنیم.

اگر بخواهیم کیفیت حکمرانی را در کشور افزایش دهیم چاره‌ای نداریم جز اینکه نخبگان به این حوزه ورود کنند. این حقیقتی است که در همه جای دنیا امتحانش را پس داده است.

کلیات این بحث نگاه‌داشت نخبگان در کشور است و عدم مهاجرت

آنها، چه سیاستی باید برای حل این معضل اجرا کرد؟

اولا مطالعه دقیق باید صورت بگیرد چون بین میل و عزم مهاجرت تفاوت

وجود دارد. اما میل به مهاجرت زیاد است که بنده این حقیقت را می‌پذیرم. براساس رصدخانه شریف میل به مهاجرت بسیار بالاست.

چندین دلیل دارد به این امر دامن می‌زند (۱) فضای رسانه‌ای یا مجازی در کشور رقابت نامقدسی را ایجاد کرده است مثلا کسی که حرف از مهاجرت نمی‌زند از لحاظ کیفیت فرد پایین‌تری است. (۲) نخبگان ما چرا دارند مهاجرت می‌کنند طبق مطالعاتی که در این حوزه انجام شده دلیلی که برای این پدیده وجود دارد مربوط به زیرساخت‌ها و مشکلات اقتصادی است که طبیعتا ساختارهای اولیه را برای نخبگان کشور آماده نکردیم.

موضوع دیگری که ممکن است مادی هم نباشد نکته اثربخشی است. اغلب نخبگان از این که در کشور موثر نیستند بسیار شاک می‌خورند و احساس ناامیدی می‌کنند. ما باید این حلقه را باز بکنیم. وقتی مشکلات شناسایی شود باید سعی کرد این مشکلات را حل کنیم. اگر این دو مشکل را حل کنیم بخش قابل توجهی از مهاجرت‌ها و میل به مهاجرت کم می‌شود.

برای دو مشکل مذکور برنامه‌هایی پیشنهاد می‌کنم مثلا برای زیرساخت‌های اقتصادی، نخبگان علمی در شهرهای بزرگ مخصوصا در تهران با حقوق‌هایی که دریافت می‌کنند صاحب منزل نمی‌شوند. البته مشکل مسکن، مشکلی کلی است و فقط ناظر بر بخش نخبگان هم نیستیم اما چون مسئولیت نخبگان را بر عهده داریم بر این بخش تمرکز کردیم. بحث دیگر اشتغال این افراد است که خود این اشتغال می‌تواند ایجادکننده حس اثربخشی و حس مفید بودن باشد.

برنامه شما برای اصلاح حکمرانی چیست؟

اگر همین اصلاحاتی که ذکر شد بخواهد در سطح ملی اتفاق بیفتد راهی نداریم که بنیاد ملی نخبگان خودش را از یک دستگاه اجرایی کمیته‌امدادی نخبگان تبدیل کند به یک نهاد راهبردی. نهاد ملی نخبگان باید با سه

مجموعه هماهنگی لازم را انجام دهد تا این اتفاق بیفتد (۱) مجمع تشخیص مصلحت نظام به علاوه شورای عالی انقلاب فرهنگی

(۲) مجلس شورای اسلامی برای تدوین قوانین مناسب (۳) دولت از هیئت دولت تا

زیرساخت‌های آن برای تصویب آیین‌نامه و تامین منابع مورد نیاز. الان کار بنده این است

با این سه مجموعه ارتباط بگیریم و رایزنی کنیم همچنین تولید محتوا کنیم و در اختیارشان بگذاریم.

در واقع این سه مجموعه ریل کشور را تعریف می‌کنند. در حال حاضر بنده بسیار خوش‌بین هستم چون با هر سه

مجموعه تعامل کرده‌ام. مجموعه‌های ذکر شده نه تنها مقاومتی ندارند بلکه تشنه این هستند بنیاد نخبگان تولیدات موثر داشته باشد.

در کنار سیاست به کارگیری نخبگان، نخبگان دیگری هم هستند که تمایل ندارند در دستگاه اجرایی وارد شوند اما می‌خواهند به کشورشان

خدمت کنند برای این نخبگان نیز سیاستی وجود دارد؟

این مسئله پیش فرض ماست. ما، خودمان را تامین‌کننده نیروی انسانی اقتصاد دانش‌بنیان که محل ظهورش استارت‌آپ‌ها هستند می‌دانیم که در این قسمت نیز نیازمند گشایش هستیم.

ما یک رویکرد اصلاحی دیگر نیز داشتیم که آن دیالوگ کردن با جامعه از طریق رسانه است. هر چقدر به سمت شفافیت و با مردم بودن حرکت کنیم در جلو رفتن هدف به ما کمک می‌کند.

فکر می‌کنید که این رویکرد اصلاحی که شروع کرده‌اید خروجی آن در کوتاه مدت تا پایان سال ۱۴۰۱ چه خواهد بود؟

برای ثمر دادن برنامه‌هایی که البته شروع شده است و ارسال آن را جلو می‌بریم باید ۱۰ سال صبر کنیم. تا بچه‌هایی الان وارد دانشگاه می‌شوند مدرک دکتری بگیرند و با توجه به اینکه استعداد برتر بودند که ۱۰۰۰ دانشمند علوم پایه و انسانی داشته باشیم.

اما طرح‌هایی هم برای امسال داریم؛ جذب هزار نخبه در دستگاه‌های اجرایی و هزار نخبه در شرکت‌های دانش‌بنیان هدف گذاری امسال بنیاد است. با طرح دیگری که نیازمند حمایت دولت برای تامین منابع است برای دوسال و نیم آینده، ایجاد هزار واحد مسکونی برای نخبگان است. با حمایت از چهار هزار دانشجو و حتی دانش‌آموز برای ایجاد زیرساخت یا کانون‌های نخبگان در کل کشور جزو برنامه‌های امسال ماست.

ما در کنار نخبگان علمی باید نخبگانی را که به کشور

خدمت می‌کنند را بازشناسایی کنیم، مثلا نخبگان کارآفرین

افراد هستند که از طرق دقیق برای نخبگان شغل مفید ایجاد

می‌کنند. برای مثال در حال حاضر صنایع بزرگی داریم یک

شخص توانسته سی هزار شغل را برای کشور ایجاد کند. این

شخص نخبه است. نخبه در تعریف صنعت یعنی منشا اثر

بودن در جهت اهداف کشور

در سال‌های اخیر شاهد رفتن نخبگان بسیاری از کشور بوده‌ایم. «ما الان در اوج رفتن دانشجویان از ایران هستیم. تا بیشتر از این دیر نشده باید یک فکر اساسی و بنیادین برای آنها کرد.» این را بسیاری در سال‌های گذشته گفته‌اند و حالا بار دیگر هم از زبان اساتید و پژوهشگران دیگر می‌شنویم. حالا در شرایطی که آژیر قرمز از دست دادن نخبگان بیش از همیشه به صدا درآمده، راه‌های حفظ آنها هم دست نیافتنی به نظر می‌رسد و همین هم دلیلی بود تا با چند تن از اساتید دانشگاه سه پرسش کلیدی را مطرح کنیم. اول اینکه فارغ از تعریفی که بنیاد از نخبه دارد، آنها چه تعریفی ارائه می‌دهند. دوم آنکه چگونه می‌توانیم بین نهاد پژوهش و جامعه پیوند برقرار کنیم و در نهایت چگونه نخبه‌های ما می‌توانند اثرگذار باشند. اینها پرسش‌هایی است که از «لیلا آزادبخت»، استاد گروه تغذیه جامعه دانشکده علوم تغذیه و رژیم‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی تهران، «علی‌اصغر انصافی»، رئیس دانشکده شیمی دانشگاه صنعتی اصفهان و «کاظم علوی‌پناه»، استاد دانشگاه تهران از دور پرسیده شد و آنها توضیحاتی ارائه کردند که در ادامه می‌خوانید:

پرونده

اساتید دانشگاه در گفت‌وگو با «سرآباد» از لزوم تغییر نگاه به تعریف نخبه می‌گویند

نخبه، تنها استعداد برتر نیست

نخبگان کسانی هستند که هم از نظر فکری و هم عملی، برجستگی و درخشانی خود را در طول زندگی‌شان به عرصه ظهور گذاشته باشند

| صدف سرداری |

در تعریف غیرسازمانی نخبه می‌توان گفت نخبه فردی است که بتواند مشکلی را از اجتماع حل کند و یا اینکه بتواند برای کشور موفقیت‌هایی را ایجاد کند که کشور ما در سطح جهان بتواند قله‌های ترقی را به سرعت طی کند. ایجاد پیوند بین نهاد پژوهش و جامعه وقتی برقرار می‌شود که تحقیقات‌مان کاربردی باشد یعنی پژوهش‌هایی را انجام دهیم که اولویت جامعه و برای حل مشکل جامعه باشد. در این صورت نتایج پژوهش‌هایمان به درد جامعه می‌خورد و یک ارتباط قوی بین جامعه و پژوهش برقرار می‌شود که این را می‌توان از طریق ارتباط نزدیک با دانشگاه و جامعه و حرکت به سمت پژوهش‌های با هدف حل مشکلات جامعه پیش برد. همچنین اثرگذاری نخبه‌ها را زمانی می‌توانیم ببینیم که بتوانند در واقع ابتدا نیازهایی که جامعه دارد را شناسایی کنند و با شناسایی نیازهای جامعه هدف‌هایشان را تعیین کنند و با هدف حل نیازهای جامعه پیش روند.

هدف پژوهش باید حل مشکل جامعه باشد

| لیلا آزادبخت |

تعریف موجود از نخبه اشتباه است

| علی‌اصغر انصافی |

تعریف علمی که بنیاد از نخبه دارد بیشتر در مورد استعداد برتر است. نخبه بایستی نه تنها در بخش علمی بلکه در بخش اجتماعی، اخلاقی و عمومی اثرگذار باشد. استعداد برتر که به اشتباه به نخبه گفته می‌شود درست نیست و اینها نخبه نیستند. اگر کسی در جامعه خودش اثرگذار نباشد نخبه محسوب نمی‌شود. مردم همه چیز را با حس بینایی و شنوایی لمس می‌کنند. وقتی که جامعه علمی دچار افسردگی فقر، چه فقر امکانات پژوهشی چه فقر‌گذران زندگی و چه فقر مسائل اخلاقی، می‌شود خودبه‌خود ارتباط جامعه با علم بریده می‌شود. فرد از خودش می‌پرسد برای چه درس بخوانم و مدرک بگیرم و متأسفانه الان ما در بخش ریاضی در دبیرستان‌ها این مشکل را می‌بینیم. برای اثرگذاری نخبگان در جامعه یکسری پیش نیاز لازم است. اول اینکه نخبه درست تعریف شده باشد. یعنی کسی که خودش را نخبه می‌داند نخبگی در او وجود داشته باشد. نخبگی اگر در او وجود داشته باشد جامعه او را خود به‌خود به عنوان نخبه می‌پذیرد چون اثرگذاری کرده و بقیه آن اثرات را دیده‌اند. در واقع منظور من این است که تعریف اولیه‌ای که از نخبه ارائه می‌شود ایراد دارد. اگر آن تعریف درست باشد خودبه‌خود نخبه اثرگذار می‌شود.

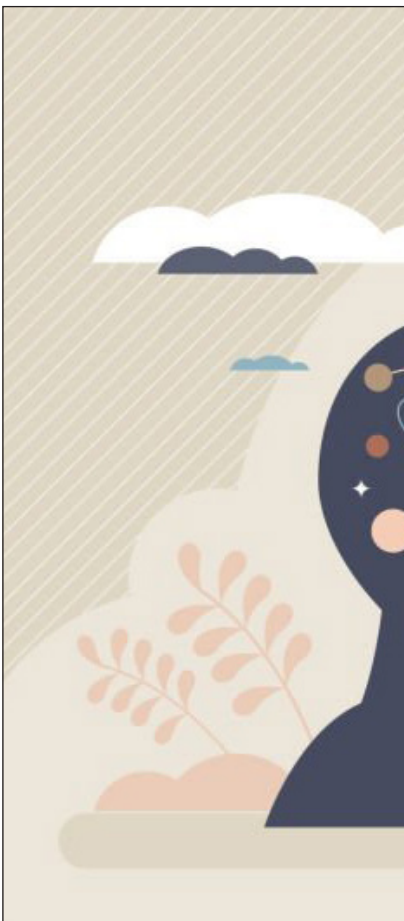
حمایت معنوی از نخبه انجام نمی‌شود

| کاظم علوی پناه |

وقتی نخبه ببینید جایگاهی دارد و به او توجه می‌کنند
جذب می‌شود. همچنین باید تبلیغات بیشتری برای آنها
انجام شود. من به نظرم بنیاد ملی نخبگان جزو نهادهای
موفق است

آنها نیاز نیست. دولت باید از بودجه بخش‌هایی که جواب نداده و بخش‌هایی که به جای جواب مثبت جواب منفی داده است، کم کند و برای نخبگان اختصاص دهد. وقتی نخبه ببینید جایگاهی دارد و به او توجه می‌کنند جذب می‌شود. همچنین باید تبلیغات بیشتری برای آنها انجام شود. من به نظرم بنیاد ملی نخبگان جزو نهادهای موفق است. لازم است به طور گسترده توجه به این قشر انجام شود زیرا ما الان در اوج رفتن دانشجویان از ایران هستیم. تا بیشتر از این دیر نشده باید یک فکر اساسی و بنیادین برای آنها کرد.

نخبگان کسانی هستند که هم از نظر فکری و هم عملی، برجستگی و درخشانی خود را در طول زندگی‌شان به عرصه ظهور گذاشته باشند. یعنی کسانی که در زمینه‌های علمی، پژوهشی و هنری در جایگاه رفیع در بین انبوهی از مردم قرار دارند. شناسایی نخبگان خودش مساله مهمی است و ظرافت خیلی خاصی می‌خواهد. ظرافت آن فقط در این نیست کسی که بالاترین معدل را دارد یا بالاترین انتشار کتاب و مقاله را دارد. ظرافت این است که کسانی هستند در دوره تحصیلشان مشکلاتی داشتند اما نخبه بودند. ظرافت یعنی اینها شناخته شوند و مورد تشویق و حمایت قرار بگیرند تا بتوانند اثرگذار باشند. من حتی تشویق را از حمایت مالی مهم‌تر می‌دانم. خلا تشویق خیلی در جامعه ما مشهود است. حتی در مواردی عکس تشویق را می‌بینیم. هرکسی هم ممکن است آن را انجام دهد حتی بنده که استاد دانشگاه هستم ممکن است برخوردی با تحقیق یک دانشجو داشته باشم و او را دلزده کنم. این موارد باید شناسایی شود و افراد در طبقه‌ای قرار بگیرند که شامل حمایت‌های مالی و معنوی بیشتری قرار گیرند تا اثرگذار باشند و تاکید من بر حمایت معنوی است. من بارها تاکید کرده‌ام جامعه نخبگان، تعداد زیادی نیستند. در نتیجه به تشکیلات عظیمی برای حمایت مالی و معنوی

گفت‌وگو (پرونده)

مقصود فراستخواه در گفت‌وگو با «سروآباد»:

علم در ایران انتخابی اجتماعی است

با اطمینان می‌شود گفت در ایران دانش وجود دارد ولی معطل است. برای اینکه نهادهای علمی و دانشگاه‌ها و اساساً موجودیت علم و سیاست‌های علمی، در عمل به دست دانشمندان [دانشگاهیان] نیست

| حسین غیائی |

نوروز سال ۱۳۹۶ در استان گلستان شهر آق قلا بارندگی شدیدی روی داد. در کمتر از ۹۶ ساعت شدت بارندگی به حدی رسید که گرگان رود طغیان کرد و در شهر آق قلا آبگرفتگی به ارتفاع ۴ متر در برخی مناطق رخ داد و خانه‌ها و معابر شهر برای روزهایی متمادی زیر آب بود. برای حل مشکل خط راه‌آهن کنار شهر با کمک مواد منفجره از بین رفت تا راه آب باز شود ولی بعد از تلاش‌های بسیار مشکل دو چندان شد و سیل به راه افتاد و خسارت زیادی به همراه آورد. این در حالی بود که مقاله استخراج شده از یک پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد تمام این اتفاقات را پیش‌بینی کرده بود و هشدار داده بود که در صورت بارندگی گرگان رود و شهر آق قلا مستعد چنین وضعیتی است. برآستی چرا این پایانه‌نامه خوانده نشده بود و برای چنان وضعیتی شهر آماده نبود؟ چرا کسی به محتوای علمی تولید شده توجهی نشان نداده بود؟ علم و جامعه علمی در ایران وضعیتی مبهم و متناقض دارند. از طرفی نهادهایی علمی مانند مدرسه و دانشگاه و تدریس علم به رسمیت شناخته شده است ولی از سوی دیگر علم و خدمات آن در جامعه چندان جدی گرفته نمی‌شود. اساتید دانشگاهی در شبکه‌های اجتماعی و آثار مکتوب خود محتوای بسیار زیادی تولید می‌کنند ولی در نهایت نظریه‌ها و اندیشه‌های آنان کمترین حضور را در عرصه جمعی دارد. افکار عمومی و رسانه‌ها مشکلات اقتصادی را حاصل پیروی از روش‌های علمی و نظریه‌های اقتصاددان‌ها می‌دانند. اساتید دانشگاهی و محققان زیر تیغ بازنشستگی پیش از موعد و اخراج از دانشگاه هستند ولی برای امضا کتاب‌هایشان در نمایشگاه سالانه کتاب تهران صف تشکیل می‌شود. بسیاری از اساتید برای تامین زندگی روزمره خود با مشکل مواجه‌اند ولی تیراژ کتاب‌های دانشگاهیان بسیار محدود است و فروش نمی‌رود. در همین حال همه راه‌حل مشکلات و ناهنجاری‌ها و توسعه نیافتگی را در نبود دیدگاه علمی می‌دانند. برای درک این وضعیت چاره این است که از جامعه‌شناسی نخبگان در ایران کمک گرفته شود. مصاحبه حاضر که رویکردی تاریخی و تحلیلی دارد با این هدف و با مقصود فراستخواه انجام گرفته است. فراستخواه جامعه‌شناس ایرانی و استاد دانشگاه است. او کتاب‌های بسیاری در حوزه جامعه و آموزش عالی نگاشته و البته جوایزی بسیاری را هم از آن خود کرده است و حالا در گفت‌وگو با «سرآباد» می‌گوید «با نخبه‌گرایی چندان موافق نیستم اما نخبه‌پروری را به شدت حمایت می‌کنم.» او همچنین معتقد است امر توسعه فقط با حضور نخبگان عملی نیست و مردم هم باید پای کار بیایند.

با روشنی علم است که ما خودمان و دنیا را بهتر می‌شناسیم و مرهمی برای زخم‌هایمان می‌یابیم و دلایل بدبختی‌هایمان را پیدا می‌کنیم و عوامل نیکبختی را شناسایی می‌کنیم. اما ما نمی‌گذاریم نور علم بتابد و مدیریت دانشگاه را بر هم می‌زنیم و از حالت نرم و متعارف آکادمیک که همه جای دنیا هست خارج می‌شود. دلیل آن سيطرة سیاست بر علم است که خدمتتان عرض کردم. در واقع چرا مردم به چیزی که آثار ملموسی از آن نمی‌بینند اعتماد می‌کنند؟ واقعا این سوال درست است. بخاطر دانشمندان‌شان این همه اعتماد دارند. ببینید من پوپولیسم و سیاستمدار نیستم ولی فکر می‌کنم این هم به هوش این مردم بر می‌گردد. من از مردم قهرمان و بت نمی‌سازم ولی به عنوان پژوهشگری کوچک و معلم می‌گویم این از نجابت مردم است. مردم می‌فهمند که اولاً آثار دانش ابتدا ناملموس است. اساساً تاثیرات علم و دانش و دستاوردهای آن در ابتدا ملموس (tangible) نیست و زمان بر است. اغلب تحقیقات و تعاملات علوم پایه و ریاضی و زیست‌شناسی و خصوصاً علوم انسانی و اجتماعی در دراز مدت است که منشا نجات و نیکبختی انسان می‌شوند و مردم این را متوجه شده‌اند و برای همین با وجود اینکه آثار کمی از این دانشمندان می‌بینند ولی همچنان دلبسته‌اند که شاید از اینجا مشکلات حل شود. ببینید خیلی از اندیشه‌های ژرف فلسفی و آثار بدیع هنری و کاوش‌های تاریخی و باستان‌شناسی و نظریات عمیق اجتماعی و

مردم می‌فهمند که اولاً آثار دانش ابتدا ناملموس است.

اساساً تاثیرات علم و دانش و دستاوردهای آن در ابتدا

ملموس tangible نیست و زمان بر است

متعددی
کرده‌ام که در
معطل است. اگر نگوئید مقفل است و قفل و بست دارد دستکم می‌شود گفت معطل است. با اطمینان می‌شود گفت در ایران دانش هست ولی معطل است.

برای اینکه نهادهای علمی و دانشگاه‌ها و اساساً موجودیت علم و سیاست‌های علمی، در عمل به دست دانشمندان [دانشگاهیان] نیست. این نظر من است شما ممکن است مخالف باشید، ولی من فکر می‌کنم در کشور ما سیاست بر علم سيطرة دارد. همین هم مدیریت دانشگاه‌ها را از حالت متعارف درمی‌آورد و مدیریت علمی و آکادمیک را بر هم می‌زند و اجازه نمی‌دهد نور علم در جامعه بتابد.

نتایج پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان نشان می‌دهد که افکار عمومی در ایران به دانشگاهیان اعتماد زیادی دارند از طرفی مشاهده می‌شود که همین مردم مدام از نبود مدیریت علمی در اداره امور روزانه خود گلایه دارند. به نظر شما مشکل کار کجاست؟ چرا مردم به امری که اثرات آن را نمی‌بینند اعتماد زیادی می‌کنند؟

من تصور می‌کنم علم در ایران یک انتخاب اجتماعی یا social choice است. مردمی خسته را در نظر بگیرید در تاریخ معاصر پر از رنج‌شان با انواع مشکلات دست به گریبان بودند و هنوز هم هستند. حالا شما بگوئید کجای این شب تیره بیاورند قبای کهنه خود را جز همان محققان و معلمان، مردمانی که شما تصور کنید از انواع اپنولوژی‌ها و وعده و وعیدها خیری ندیده‌اند. حالا به تصور بنده ضرر و زیان هم دیده‌اند، اینها همه تقلاً دارند تا شاید در روشنی چراغ دانش راه‌حلی برای گشودن گره‌هایشان و مرهمی برای زخم‌هایشان پیدا کنند، خوب این یک سرمایه اجتماعی و social trust است که مردم هنوز به دانشمندان خودشان اعتماد دارند. اما متأسفانه این سرمایه اجتماعی و اعتماد سرمایه سرگردان است. مثلاً نسبت به حاکمان سرمایه اجتماعی پایین آمده است ولی بعضی گروه‌ها کماکان سرمایه اجتماعی خوبی دارند. من در مقالات

نهادهای اجتماعی دیدگاهها و اهداف و نظرات و عملکردهای خود را با یکدیگر در میان نمی‌گذارند؟

ما فکر می‌کردیم حکومت می‌تواند از بالا هدف‌هایی را یکجانبه تعیین کند و در کردی‌ورهای سیاست‌گذاری و با برگزاری جلسات این هدف‌ها را در سندها بنویسد و بعد به سازمان‌های اداری ابلاغ کند و در رسانه‌های خاصی که دارند این اهداف را تبلیغ کند و بعد منتظر بماند تا این هدف‌ها به نتیجه برسد و محقق شوند، مثال‌هایی را شما در سوال خودتان آوردید و مثال‌های فراوان دیگری هم وجود دارد.

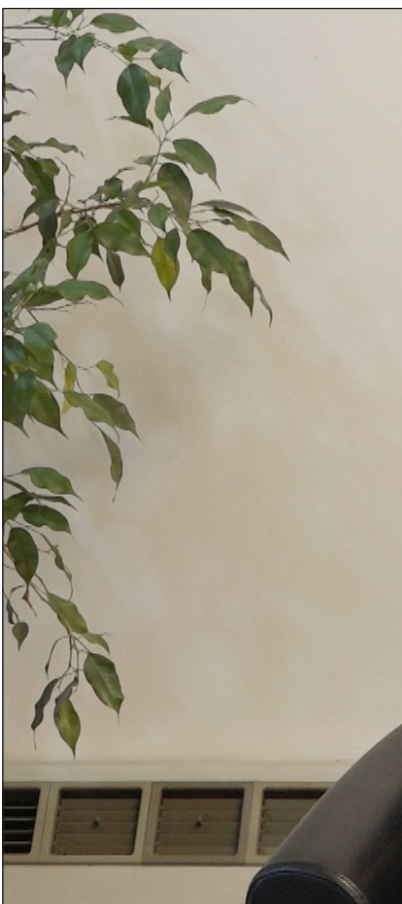
این الگوی سیاست‌گذاری در دراز مدت برای کشور ما نتوانسته است پایداری ایجاد کند. سیاست‌گذاری این نیست که یکجانبه در سندها هدف‌گذاری کنیم و ابلاغ کنیم. سیاست‌گذاری *public policy* یا *making public policy* یا عمومی یعنی آماده کردن میدان برای بازیگران جامعه و فراهم نمودن زمینه برای بکار افتادن استعدادها و ظهور خلاقیت‌ها از متن جامعه و نهادهای اجتماعی. سیاستگذار تنها کاری که دارد این است که میدان را بسترسازی و توانمندسازی و زمینه‌سازی کند و میدان را برای بازیگران اصلی جامعه فراهم آورد تا خلاقیت‌ها از خود جامعه و نهادهای آن برآید. هدف‌های کلان کشور بایست از عقلانیت جامعه در بیاید و در خود جامعه بررسی و حلاجی شود. به نقطه توافق بخش و معناداری برسد و بعد به هدف و موضوعی که مردم و نهادهای اجتماعی آن را می‌شناسند تبدیل شود. به این ترتیب چون آمادگی پیدا کرده‌اند و قواعد بازی را هم می‌دانند به آن عمل می‌کنند. نه

متأسفانه مداخلات ایدئولوژیک و سیاسی از بالا مانند مقررات و سیاست‌های دست و پاگیر شده است که اسباب سرخوردگی و کمرختی اهل علم را فراهم آورده است، رابطه اهل علم با مردم مختل شده است و نور علم آنها بر مردم نمی‌تابد و تن به مهاجرت درونی و بیرونی می‌دهند و در نتیجه سلبریتی‌ها جای اصحاب علم را می‌گیرند. سلبریتی‌ها در جایگاه خودشان قابل احترامند ولی جایگاهی نقش دانشگاهیان با سلبریتی‌ها نگران‌کننده است. سلبریتی‌ها توانایی انجام کاری که پژوهشگر برای جامعه انجام می‌دهد را ندارند. پژوهشگران بی نام و نشان از عهده انجام کارهایی برمی‌آیند که سلبریتی‌ها قادر به انجام آن نیستند و در آخر در جایگاه یک دانش‌آموز به سیاستگذاران هشدار می‌دهم کاری نکنید که حتی هوش اجتماعی مردم را فریب بدهیم و کمرخت کنیم. انتخاب‌های اجتماعی مردم از دانشگاهیان را تغییر ندهیم. این انتخاب عقلانیت فرهنگی و سرمایه است. همین که مردم فرس زیر پای خود را می‌فروشند و بچه‌ها را برای تحصیل کردن به دانشگاه می‌فرستند و هنوز به دانشگاهیان احترام گذاشته می‌شود این ریشه در حافظه فرهنگی و ارزش‌های تمدنی این سرزمین دارد و اخلاقیات و معنویات این سرزمین بر این امر صحنه می‌گذارد و همان طور که عرض کردم عقلانیت فرهنگی است. کاری نکنیم عقل مردم کمرخت شود چرا که اگر در آینده اعتماد مردم به دانشگاهیان کم بشود و مخدوش شود لطمه بیشتری خواهیم دید.

به نظر شما چرا اهداف کلانی مانند پیوند حوزه و دانشگاه و پیوند دانشگاه و صنعت محقق نشده‌اند و نخبگان برآمده از این

انسان‌شناسی و اقتصادی و فرهنگی در ابتدا از طرف کسی خواسته نشده بود، خواهش می‌کنم تاملی بر عرایض من بکنید. آیا کسی از بنه‌وون خواسته بود تا او سمفونی بسازد؟ خیلی از نظریات هم همین گونه است کسی خواسته است که کسی برود و ده سال تحقیق کند و نتایج تحقیق خود را منعکس کند. ولی دانشمندان و محققان سال‌ها بر روی یافته‌ها و مشاهدات خودشان کار کرده‌اند و البته بخت بارشان بوده که مردم نتایج تحقیقات آنها را دیده‌اند و به آنها تمایل نشان داده‌اند و قدر و قیمت‌شان را می‌دانند. من اسم این وضعیت را در مطالعات گذاشته‌ام سفارش خاموش جامعه. ما در این سیاره انواع بدبختی‌ها را داریم و در کشورمان هم با انواع مشکلات و سختی‌ها دست به گریبانیم که همین الان متفکران و دانشمندان در حال کار کردن روی آنها هستند و آنها را شناسایی می‌کنند. شبانه‌روز کار می‌کنند تا لحظه فهمیدن و یافتن روی دهد. پس نتیجه می‌گیرم اعتماد مردم به دانشگاهیان تنها برای امروزشان نیست برای آینده‌شان و برای فرزندان‌شان است و هر چه مدیریت‌های ناکارآمد دولتی و شبه دولتی به کار و بار علم و استقلال دانشمندان و دیدگاه آکادمیک آنها لطمه بزند و نقش دانشگاه و علم را مخدوش کند ولی مردم درازمدت و هوشمندانه به علم نگاه می‌کنند و بچه‌ها و نسل‌های آتی به کار دانشمندان و دانشگاهیان و اعتماد دارند.

طی این سال‌ها همه پیمایش‌ها نشان داده که یکی از بالاترین اعتمادها نزد گروه‌های اجتماعی از طرف مردم اعتماد به دانشگاهیان است. هر چند تحقیقات خود من نشان می‌دهد این دیدگاه کمی ترک برداشته است. و این اعتماد ثابت نمانده است، و اینقدر در کارگروه‌های مرجع علمی

اینکه از بالا عقل کلی‌هایی هدف‌ها را به صورت ایدئولوژیک و یک جانبه تعیین کنند و بعد منتظر بمانیم تا در جامعه ثمربخش شود. به نظر من دلیل آن این است که دانشگاه نهاد بالغ و معرفتی و علمی و فکری است و طفل صغیر قدیمی نیست که به او بگوییم وحدت بکن و او هم بلافاصله وحدت کند.

جامعه ما در مقایسه با قبل سوادش بالاتر رفته است و آگاهی بیشتری دارد و شهرنشینی افزایش یافته است. ارتباطاتش با دنیا گسترش پیدا کرده است پس وقتی گفته می‌شود که هدف کلان کشور وحدت حوزه و دانشگاه است دانشگاهیان باید ببینند که نهادهای وابسته به دانشگاه را خودشان اداره می‌کنند و برایشان تصمیم می‌گیرند. زمانی دانشگاه می‌تواند به وحدت با حوزه فکر کند که ببیند تصمیم‌گیری برای دانشگاه با دانشگاهیان است و برنامه‌های درسی را خودشان تنظیم می‌کنند. آزادی علمی و ارتباطی دارند و رابطه دین و علم رابطه‌ای افقی است و می‌گویند دین این است، علم این است و هر کدام قواعدی دارند و هر کدام مبانی خودش را دارد و هر کدام هدف‌های جداگانه‌ای دارند و نمی‌شود علم و دین را با هم قاطی کرد و جایی که علم حضور دارد نمی‌تواند دین ورود پیدا کند و مسائل دینی را با صورت‌بندی ایدئولوژیک به حوزه علم بکشانیم و بخواهیم علم را در چارچوب دین و با صورت بندی ایدئولوژیک تنظیم کنیم.

وگرنه اگر شما دانشگاه و حتی حوزه را سیاسی کنید و تحت کنترل درآوردید و به صورت پیچیده اختیارات معرفت شناختی دانشگاهیان را محدود کنید و احساس کنند که محدودیت دارند و بعد بگوییم مثلا علوم انسانی و اجتماعی غربی و الحادی هستند و لازم است اسلامی شوند و بعد بگوییم راه آن وحدت حوزه و دانشگاه است. این در عمل نتیجه نمی‌دهد. در ایران نوعا با دانشگاه سیاسی برخورد شده است. وحدت حوزه و دانشگاه وحدت خود جوشی است که اجازه بدهید برای آن مثال بزنم. مرحوم آیت‌الله مطهری آمدند به دانشگاه، مرحوم یک عالم دینی بود و بسیار باهوش و با فضل و توانمند بود و خودش آمد در متن دانشگاه نشست و با دانشگاه جوشید و دود چراغ خورد و دانشگاهیان از نزدیک قابلیت‌ها و اخلاقیات و شایستگی‌های او را دیدند. دیدند که مطهری اهل نظریه و تحقیق و تدبر است و به تدریج به سمتش گرایش پیدا کردند. این می‌شود وحدت حوزه و دانشگاه. در دهه چهل و پنجاه شمسی وحدت حوزه و دانشگاه به صورت درون‌زا شکل می‌گرفت. امثال سید حسین نصر می‌رفت قم به منزل محقر علامه طباطبایی و هانری کربن را می‌بردند محضر علامه و گفت‌وگویی شکل می‌گرفت.

مثال وحدت حوزه و دانشگاه به صورت درون زا الان یک به یک به خاطر می‌آید مرحوم داریوش شایگان یک دانشگاهی بود که ذوق فلسفی داشت می‌رفت به منزل حکیم فقید سعید مهدی الهی قمشه‌ای در خیابان خراسان حتی در منزل این حکیم آب لوله‌کشی وجود نداشت. دکتر شایگان از طبقه مرفه و اشرافی و دانشگاهی جامعه می‌رفت زانو می‌زد و از محضر او و دیگر اساتید مثل ابوالحسن ربیعی قزوینی و سید جمال‌الدین

آشتیانی و از همه بیشتر علامه طباطبایی بهره می‌برد و چنین بود که گفت‌وگوهایی زلالی شکل می‌گرفت.

شما می‌پرسید چرا گفت‌وگویی خلاق نداریم؟ من تصور می‌کنم محضرهای زلال گفت‌وگویی بدون مداخلات سیاسی و غیر علمی شکل می‌گیرد و در این جلسات چه کسانی حاضر می‌شدند؟ زنده یاد دکتر محمد معین که جایگاهش در زبان و ادب فارسی و فرهنگ دانشگاهی ما مشخص است. زنده یاد جلال همایی و سید جلال آشتیانی بود و محمد کاظم عصار بود یکی از اولین اساتید دانشگاه تهران در همان سال ۱۳۱۳ دستی بر دانش قدیم و دستی بر دانش جدید داشتند و اینها حلقه‌های وصل می‌شدند و دانش قدیم ایرانی را به دانش جدید دنیا وصل می‌کردند و به گفت‌وگو می‌کشیدند.

من ترجیح می‌دهم کمی هم درباره بخش دوم سوال شما یعنی ارتباط صنعت و دانشگاه هم صحبت کنم.

اینجا هم مثل

محضرهای زلال گفت‌وگویی بدون مداخلات سیاسی و غیر

علمی شکل می‌گیرد و در این جلسات در گذشته چه کسانی حاضر

می‌شدند؟ زنده یاد دکتر محمد معین که جایگاهش در زبان و ادب فارسی

و فرهنگ دانشگاهی ما مشخص است. زنده یاد جلال همایی و سید جلال

آشتیانی بود و محمد کاظم عصار بود یکی از اولین اساتید دانشگاه تهران در

همان سال ۱۳۱۳ دستی بر دانش قدیم و دستی بر دانش جدید داشتند و

اینها حلقه‌های وصل می‌شدند و دانش قدیم ایرانی را به دانش جدید

دنیا وصل می‌کردند و به گفت‌وگو می‌کشیدند.

و نوآوری بگیر. اما از این طرف هم نگاه کنیم دانشگاه منظور کدام دانشگاه است که بیاید و با صنعت تعامل خلاق داشته باشد؟ دانشگاهی که بالاترین رتبه‌های علمی آنها قدرت اقتصادی گرداندن زندگی خودش را ندارد. دانشگاهی به شدت تضعیف شده است و حالا فقط می‌کوشد که آبرویش را حفظ کند. پس اگر به فرض اقتصاد سیاست‌زده ما هم حفظ بشود کافی نیست. درآمد تنها مشکل دانشگاهی نیست. دانشگاهی استقلال نهادی و آزادی آکادمیک را باید لمس کند. ببیند که شایستگان علمی از بین خود دانشگاهیان امور مربوط به دانشگاه را انجام می‌دهد آن وقت امیدوارم می‌شود. از همه مهم‌تر وقتی دانشگاهی ببیند که نتایج تحقیقاتش در تصمیم‌گیری سیاستمداران دخیل است و تاثیر می‌گذارد اعتماد به نفس پیدا می‌کند. در چنین صورتی دانشگاهی مستقل و صنعتی رقابتی و پویا و مبتنی بر ثمرهای شناخته شده تولید و خلاقیت و تحقیق و توسعه و زیر حمایت عمومی و پشتیبانی دولت از آن بجای دستور دادن و دخالت کردن آن وقت می‌تواند با هم در ارتباط باشند و قواعد بازی را خودشان تنظیم کنند و با هم آن را اداره کنند. در چنین حالتی است که اقتصاد دانش‌بنیان می‌شود و دانشگاه می‌داند که بدون صنعت نمی‌تواند پژوهش‌های تاثیرگذار برای جامعه داشته باشد و صنعت نیز می‌بندد که بدون تحقیقات دانشگاهی کارش ناقص است.

برخی از نظریه‌پردازان ملی مانند جنابعلی معتقدند که فرهنگ کشاورزی دیم بلای جان فرهنگ و اجتماع ما شده است و ما در ایران عادت به زندگی دیمی کرده‌ایم. به نظر شما نخبگانی که در چنین فرهنگی تربیت می‌شوند توانایی ایجاد تحول و تغییر در کشورمان جهت رشد و توسعه و پیشرفت آن را دارند؟

خلقیات امری ذاتی و ثابت نیست و حسب شرایط و موقعیت‌ها تحول می‌پذیرد. بله کشت و برداشت دیمی سبب ساز این شده است که تدبیر عقلی و علمی و فنی [در ایران] تضعیف شود و باعث شده خیلی‌ها الابتختگی فکر و زندگی کنند. این درست است اما به عنوان مطالعه کننده در این حوزه و در دیگر آثارم آورده‌ام که با تغییر موقعیت‌ها روحیات اجتماعی کم و بیش دگرگون می‌شود، با تغییر ساختارها رفتارها هم دگرگون و عوض می‌شود.

مثلا وقتی تحصیلات جدید بیشتر می‌شود ارتباطات با دنیا افزایش پیدا می‌کند و مردم در آزمون‌های اجتماعی بیشتری قرار می‌گیرند. همه اینها در خلقیات و روحیه مردم ما بازتاب پیدا می‌کند. نگاه ما و عادات ما و دیدگاه ما را تغییر می‌دهد به اصطلاح چشم و گوش نخبگان و مردم باز می‌شود و با دقت نظر بیشتر و با واقع‌بینی بیشتری به مسائل زندگی‌شان نگاه می‌کنند. پس اگر ما بخواهیم نتیجه بگیریم که چون زمانی از فرهنگ کشاورزی دیمی پیروی می‌کردیم و آثار آن فرهنگ در سرزمین خشک و نیمه خشک ما کماکان دیده می‌شود و مردم کماکان بر همان رویه هستند درست است اما نباید فراموش کنیم مردم بر همان منوال نمانده‌اند و زندگی‌شان و موقعیت‌هایشان

موضوع وحدت حوزه و دانشگاه است. می‌پرسید چرا این هدف کلان وجود دارد ولی به عنوان یک پژوهشگر برای شما سوال ایجاد شده است چرا تاثیر این هدف دیده نمی‌شود. به تصور بنده هم صنعت و هم دانشگاه در ایران هر دو قربانی سیاست‌های نسنجیده از بالا شده و در نتیجه هر دو ضعیف شده‌اند. ما در سندها نوشته‌ایم اینجا و آنجا که باید بین دانشگاه و صنعت رابطه ایجاد کنیم، کدام دانشگاه؟ کدام صنعت؟ صنعتی که دولتی‌سازی‌ها و شبه دولتی‌سازی‌ها و خصولتی کردن آن دمار از روزگارش در آورده است. صنعت دیگر صنعت نیست. رانت‌ها زخمی‌اش کرده‌اند. سیاست آن را کرخت کرده است. صنعت (industry) کسب و کار و سرمایه‌گذاری و تولید منطقی عقلانی و قواعد دارد. حالا ما آمده‌ایم قواعد سیاست را بر قواعد اقتصادی حاکم کرده‌ایم، از ابتدا اقتصادی دستوری راه انداخته‌ایم که براساس آن چهارچوب همه چیز دستوری و ایدئولوژیک جلو برود. این صنعت زخمی شده است و خون از آن رفته است و حالا که افتاده است به او می‌گوییم ای زخمی افتاده بیا و با دانشگاه ارتباط بگیر. از آنها دانش

مردم سالاری، مردم وقتی می‌توانند کار توسعه را پیش ببرند که مردم سازمان یافته‌ای باشند. مردمی که درون‌زا خودشان، خودشان را سازمان داده‌اند و مدام قابلیت انسانی خودشان را از راه همین سازماندهی ارتقا داده‌اند و کیفیت نهادی خودشان را ارتقا می‌دهند. باز هم توجه می‌دهم که به این قسمت عرایض توجه بیشتری کنید. توسعه به گمان من یعنی تجمیع کیفیت‌های انسانی، تجمع کیفیت‌های نهادی و اجتماعی توسعه است.

اما باز تکرار می‌کنم فقط با نخبگان نمی‌شود. خود جامعه باید درگیر شود (engage) و در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها دخالت کند. آن هم از توده‌های مواج بلکه سازمان یافته در نهادی علمی و پژوهشی که من یک نمونه را مثال زدم؛ فنی، صنفی، مدنی، حرفه‌ای، سمنی و محلی، این مردم سازمان یافته است. موضوعی فلسفی و هیروتنی نیست، البته این مردم سازمان یافته به [صورت جامعه مدنی] باید حمایت شود و فرصت ابتکار به آنها بدهیم. اگر مداخله در قواعدشان نکنیم و بگذاریم خودشان کار کنند و بعد فقط حامی و بستر سازشان باشیم تا با انگیزه بالا کار کنند خواهیم دید که توسعه روی دوش چنین مردمی مدیریت می‌شود و نخبگان برآمده از همین جامعه به مردم کمک فکری در سطح بالاتری می‌دهند. از پیوند نخبگان آن هم نه معنای خاصه پروری نخبگان بلکه اجماع نخبگانی و نخبگان مستقل با مردم آن هم نه مردم توده‌وار بلکه سازمان یافته که ظرفیت‌های آنها شناخته شده و مشوق لازم و بستر لازم را دارا هستند و با استفاده از قابلیت‌های خود و استعدادها و ابتکارشان نقش آفرینی می‌کنند، آن وقت مسیر توسعه ایران هموار می‌شود و نور توسعه را مردم می‌بینند.

برخی از نظریه‌پردازان توسعه معتقد به مشارکت مردم در امر توسعه هستند. برخی نیز معتقد به مشارکت دادن نخبگان در امر تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری و همفکری با دولتمردان هستند. به نظر شما کدامیک از این دو گزاره امکان بیشتری برای تحقق در جامعه ایران دارد؟ یا تحقق کدامیک از این دو گزاره به نفع جامعه ایران معاصر است؟

به گمان من جواب در سوال شما هست. هر دو باید مشارکت داشته باشند. من با نخبه‌گرایی چندان موافق نیستم اما نخبه‌پروری را به شدت حمایت می‌کنم. نخبه‌گرایی یعنی همه برون‌دانه‌هایشان تا تعدادی نخبه چه نخبگان قدیم چه نخبگان جدید تصمیم بگیرند از داخل تصمیمات آنها و با نظارت خودشان توسعه پیش برود. البته همین نخبه‌گرایی را هم در ایران نداریم. چرا که انصافاً اگر نخبگان هم قرار باشد امور را بدست بگیرند تمام نخبگان را شرکت نمی‌دهند. تعدادی خاص تصمیم می‌گیرند. نخبگان مستقل با افکار باز و انتقادی فرصت‌چندانی پیدا نخواهند کرد. منظور من از درگیر شدن مردم این نیست که هر زمان که خواستیم مردم را به خیابان‌ها بیاوریم. من سال‌ها گفته‌ام مردم به مانند واژه‌های مجهول نمی‌توانند منشا توسعه باشند. مردم، مردم، منظور کدام مردم است؟ این واژه‌های جعلیست. وقتی من صحبت از مردم می‌کنم نباید منظورم توده‌های مبهم باشد که هر زمان که خواستم و هر طور که خواستم آنها را به صحنه بیاورم و بعد کسانی بر امواج برآمده از حضور مردم سوار شدند. این می‌شود همان پوپولیسم. پوپولیستی که اتفاقاً ضد توسعه است. ضد عقلانیت اجتماعی است. عامه در واقع حالت عوام‌زدگی و عوام‌سالاریست نه

عوض شده است. خب این را هم اضافه کنم نخبگان ما فقط حاصل فرهنگ برآمده از کشت دیم نیستند شما خودتان می‌دانید که تاریخ کتابی تمام شده نیست. بنده تاریخ را طوماری در حال گشوده شدن می‌دانم. تاریخ امری ضروری نیست امر اقتضایی است. مثلا کشت دیم بشود و تاریخی تحت تاثیر آن بماند و به شکل جبری به جلو برود. این طرز فکر با ملاحظات مباحث علمی قابل دفاع نیست. تاریخ طوماری است که بر حسب موقعیت‌ها و اقتضائات باز می‌شود و بویژه حسب کنش کنشگران آن مسیرش عوض می‌شود. در نتیجه در ایران هم نمی‌شود این گونه صحبت کنیم که خلقیات ما تا آخر تحت تاثیر کشت دیم است. لازم است اشاره کنم مگر ما فقط در ایران کشت دیم داشتیم ما در ایران قنات هم داریم که سرشار از خلاقیت است. تعداد بیشمار قنات‌ها و کاریزها در ایران حاصل تقلاها و تلاش‌ها و خلاقیت‌های زیادی است که پشت سر همه آنها فکر وجود داشته است. مردم این سرزمین تقسیم و تنظیم آب می‌کردند و بنه داشتند و چه و چه ... پس اینها یک طرف از طرفی ایرانیان از دیرباز محل ارتباط فرهنگ‌های دیگر بوده‌اند. شما بررسی کنید ایرانیان از دیرباز شوق ارتباط با دیگری و تجربه‌اندوزی از دنیا داشته‌اند و خیلی از تفکرات را از تجربه دیگران گرفته و اقتباس کرده‌اند و با فرهنگ خودمان ترکیب کرده‌اند. اگر درونی‌ترین مباحث فرهنگ ایرانی را بررسی کنید ریشه‌هایی در فرهنگ‌های دیگر دارد که آن امر را پدید آورده است. اینکه مردم از رفتارهای خودشان انتقاد می‌کنند طبعاً در نخبگان‌شان هم بیشتر است و این نشان‌دهنده تغییر مردم است و نشان می‌دهد که روحيات آنها در حال دگرگونی است.

«آلفا فولد» تمام پروتئین‌های شناخته شده را ترسیم می‌کند

«دیپ مایند» (DeepMind)، یک پایگاه داده، ساختارهای سه‌بعدی صدها هزار پروتئین از جمله تمام ۲۰ هزار پروتئین شناخته شده در بدن انسان را منتشر کرد. به گزارش نیویورک تایمز، در سال ۲۰۲۰، یک آزمایشگاه هوش مصنوعی به نام DeepMind از فناوری پرده‌برداری کرد که می‌تواند شکل پروتئین‌ها را پیش‌بینی کند. یک سال بعد آزمایشگاه، پایگاه داده‌ای به نام «آلفا فولد» (AlphaFold) را با دانشمندان به اشتراک گذاشت و شکل‌های پیش‌بینی شده بیش از ۳۵۰ هزار پروتئین را منتشر کرد. این اتفاق بلافاصله مسیر تحقیقات بیولوژیکی را تغییر داد. اگر دانشمندان بتوانند اشکال پروتئین‌ها را شناسایی کنند، می‌توانند توانایی درک بیماری‌ها، ساخت داروهای جدید و رازهای حیات روی زمین را تسریع بخشند. اکنون «آلفا فولد» به ۲۰۰ میلیون نمونه گسترش یافته است که تقریباً می‌توان گفت تمام پروتئین‌های شناخته شده در دنیای علم را شامل می‌شود. دمیس حسابیس، مدیر اجرایی DeepMind می‌گوید: «دانشمندان اکنون می‌توانند کل این پایگاه داده را کاوش کنند و به دنبال همبستگی بین گونه‌ها و الگوهای تکاملی که ممکن است تاکنون مشهود نبوده باشد، بگردند.» پروتئین‌ها عامل فعالیت سلول‌های زنده هستند که تعداد بی‌شماری از فرآیندهای بیولوژیکی مهم را انجام می‌دهند. آنها از زنجیره‌ای از اسیدهای آمینه تشکیل شده‌اند که به شکل‌های سه‌بعدی پیچیده می‌شوند و عملکرد آنها را دیکته می‌کند. ترسیم ساختار پروتئین‌ها برای درک اینکه چه کاری انجام می‌دهند، چگونه کار می‌کنند و اینکه چگونه ممکن است چیزی اشتباه پیش برود، مهم است. شناخت و ترسیم پروتئین‌ها برای تحقیق در مورد همه چیز، از داروهای درمان‌های جدید گرفته تا بهبود محصولات کشاورزی و حفاظت از حیوانات، کلیدی است. به عنوان مثال، باکتری‌ها با بروز دادن پروتئین‌های خاصی در مقابل آنتی‌بیوتیک‌ها مقاومت می‌کنند. اگر دانشمندان بتوانند نحوه عملکرد این پروتئین‌ها را درک کنند، می‌توانند با مقاومت آنتی‌بیوتیکی مقابله کنند.

خدا حافظی با اعداد در ۸۲ سالگی

«ناموجود است». برخی کتاب‌هایش که زود به زود فروش می‌روند شما را با این جمله مواجه می‌کنند: ناموجود است. نامش را که به انگلیسی سرچ کنید لیست بلند و بالایی از مقالات و کتاب‌هایش را می‌توانید ببینید. اسفند ۱۳۱۹ در لاهیجان متولد شد و ۴ مرداد ۱۴۰۱ درگذشت. استاد ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران و مولف کتاب‌های ریاضی که درگذشتش حتماً برای دوستدارانش غریب بوده، دیگر خودش هم مثل بعضی کتاب‌های پرفروشش برای ریاضی‌دانان و ریاضی‌خوانان وجود ندارد. عبدالله شیدفر ساعت ساعت ۱۰:۳۰ سه شنبه ۴ مرداد ۱۴۰۱ درگذشت و پیکر او در بقعه برفجان سیاهکل به خاک سپرده شد. او بعد از تحصیلات مقدماتی و گرفتن لیسانس ریاضی از دانشگاه تهران، راهی انگلستان شد و در سال ۱۳۵۴ موفق شد فوق لیسانس آمار خود را از دانشگاه لیدز انگلستان اخذ کند. شیدفر سال ۱۳۵۷، مدرک دکترای ریاضیات کاربردی را هم از دانشگاه سیتی شهر لندن دریافت کرد و راهی ایران شد. عبدالله شیدفر از سال ۱۳۵۸، عضو هیئت‌علمی دانشکده ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران بود. در سایت دانشگاه علم و صنعت ایران آمده زمینه تخصصی و تحقیقاتی او در مسائل انتقال حرارت مستقیم و معکوس، مسائل Biharmonic و مسائل نوسانات غیرخطی است. از سوابق تدریس دانشگاهی او می‌توان به ریاضی عمومی ۱ و ۲، معادلات دیفرانسیل، توابع مختلط، ریاضیات مهندسی در مقطع کارشناسی، حل عددی معادلات با مشتقات جزئی در مقطع کارشناسی ارشد و معادلات با مشتقات جزئی سهموی، آنالیز تابعی در مقطع دکتری اشاره کرد. در مجلات بین‌المللی (ISI, ISC) بعد از سال ۲۰۰۰ میلادی حدود چهل مقاله منتشر شده دارد. همچنین می‌توان به ده مقاله منتشر شده او در کنفرانس‌های بین‌المللی داخلی و خارجی اشاره کرد. این دانشمند ریاضی متولد لاهیجان، در حدود ۴۰ سال تدریس، موفق شد بیش از ۱۰ جلد کتاب تخصصی و مقالات علمی پیرامون ریاضیات تالیف کند و در سال ۱۳۸۸ هم به عنوان پژوهشگر نمونه کشور معرفی شد. از کتاب‌های او می‌توان به معادلات دیفرانسیل، ریاضیات مقدماتی (پیش‌دانشگاهی)، ریاضیات پیشرفته ۱ و ۲، ریاضی عمومی ۱، محاسبات عددی، ریاضی عمومی ۲، ریاضی مهندسی، ریاضیات شیرین، ریاضیات مهندسی پیشرفته، ریاضیات عالی مهندسی و آمار و احتمال مهندسی و کاربرد آن‌ها اشاره کرد.

توسعه علمی و اقتصادی رابطه مستقیمی با فعالیت نخبگان دارد

فعالیت‌های پژوهشی مستعدان سبب شناخت بیشتر آنان از جنبه‌های کاربردی رشته تحصیلی شده و همین عامل منجر به توسعه اثرگذاری آنان خواهد شد. طاهرپور، دانشگاه رازی را دانشگاه مادر و پیشرو استان دانست و با اشاره به غنای این دانشگاه در تربیت نیروی انسانی نخبه و سرآمد با استانداردهای جهانی، ادامه داد: «امید است با همکاری هرچه بیشتر دانشگاه رازی و بنیاد نخبگان استان، شرایطی ایجاد شود که نخبگان فعالیت‌های علمی خود را با رویکردهای جدیدتر و مبتنی بر سیاست‌ها و آیین‌نامه‌های بنیاد ملی نخبگان انجام دهند. یکی از مصادیق این مهم، ایجاد مراکز علمی-تحقیقاتی در داخل دانشگاه است» در این نشست، ایجاد یک مرکز محاسبات سریع و همچنین تاسیس قطب شیمی محاسباتی در داخل دانشگاه رازی با حضور سرآمدان و نخبگان بررسی و تصویب شد.

رئیس بنیاد نخبگان استان کرمانشاه گفت: هر اندازه دستاوردهای علمی نخبگان بیشتر باشد، به همان اندازه توسعه علمی و اقتصادی در دسترس‌تر است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ در ادامه برگزاری برنامه‌های نخبگانی و با هدف ایجاد و افزایش ارتباط بین‌دستگاهی برای حمایت گسترده‌تر و بیشتر از جامعه نخبگانی، جلسه رئیس بنیاد نخبگان استان کرمانشاه با معاون پژوهشی دانشگاه رازی برگزار شد. در این نشست، آوات طاهرپور؛ رئیس بنیاد نخبگان استان کرمانشاه با بیان اینکه دانشگاه مهد پرورش و کارآمدسازی نخبگان استان کرمانشاه است، گفت: باید شرایط را به گونه‌ای ایجاد کرد که فعالیت‌های نخبگانی در داخل دانشگاه جهت‌دار انجام شود. او با بیان اینکه هر اندازه دستاوردهای علمی نخبگان بیشتر باشد، به همان اندازه توسعه علمی و اقتصادی در دسترس‌تر است، افزود: «گسترش

رئیس بنیاد نخبگان استان اردبیل مطرح کرد:

لزوم برقراری ارتباط بین‌دستگاهی و نقش آن در بهبود خدمت‌رسانی به جامعه

سرهنگ نصرتی؛ معاون تحقیقات و پژوهشی فرماندهی انتظامی استان اردبیل نیز به برخی از اقدامات این مرکز اشاره کرد و گفت: «این معاونت در حوزه پژوهش، تحقیقات و فناوری در دو سال اخیر مقرر به کسب رتبه اول در سطح کشور گشته که این مهم نشان از توان و ظرفیت بالای این مجموعه در حوزه علمی-پژوهشی دارد.» او اضافه کرد: «در مجموعاً ۲۳۰ نفر پژوهشگر فعال در حوزه معاونت تحقیقات و پژوهشی فرماندهی انتظامی استان اردبیل شناسایی شده‌اند که در بخش‌های مختلف درون سازمانی در حال فعالیت هستند.» در پایان مقرر شد برای برقراری ارتباط نظام‌مند بین این دو مرکز، تفاهنامه همکاری منعقد و به امضای دو طرف برسد.

در راستای زمینه‌سازی برای ایجاد و افزایش ارتباط با نهادها و مراکز علمی-پژوهشی و گسترش همکاری‌های مشترک در حوزه نخبگانی، نشست مشترک رئیس بنیاد نخبگان استان اردبیل با معاون تحقیقات و پژوهشی فرماندهی انتظامی استان اردبیل در محل بنیاد نخبگان استان برگزار شد. در این نشست، حسین شایقی؛ رئیس بنیاد نخبگان استان اردبیل و فعالیت معاونت تحقیقات و پژوهشی فرماندهی انتظامی استان اردبیل و کسب رتبه نخست کشوری، گفت: «بنیاد نخبگان استان آماده همکاری در تمامی زمینه‌های علمی-پژوهشی و گسترش ارتباط در حوزه تحقیقات و پژوهش با این معاونت است.» به گفته او برقراری ارتباط دو سویه می‌تواند بخش قابل توجهی از نیازهای هر دو طرف را رفع و مسیر را برای خدمت‌رسانی بهتر به جامعه فراهم کند.

رئیس بنیاد نخبگان استان قزوین:

بکارگیری نخبگان، بهترین مصداق پاسداشت نخبگی است

رئیس بنیاد نخبگان استان قزوین توجه به علم و دانش را پیش‌نیاز توسعه‌یافتگی دانست و گفت: «بالاترین مصداق پاسداشت نخبگی و تکریم مفاخر و زمینه‌سازی برای فعالیت بیشینه این افراد در حوزه تخصصی است.» به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ علی رجب‌پور؛ رئیس بنیاد نخبگان استان قزوین گفت: «نخبگان و بزرگان باید به‌عنوان الگوهای فاخر به مستعدانی که ابتدای راه نخبگی قرار دارند، معرفی شوند. برگزاری مراسم تکریم باید فرصتی برای ارتباط بیشینه نخبگان با بدنه علمی و فرهنگی کشور نیز باشد تا با استفاده از علم و تجربیات این بزرگان، فرصت‌های تازه‌ای برای نخبه‌پروری فراهم شود.»

رئیس بنیاد نخبگان استان قزوین خاطرنشان کرد: «برخی چهره‌های سرآمد استان قزوین در تهران یا خارج از کشور زندگی می‌کنند و این نشان می‌دهد استان و جامعه در برقراری ارتباط با این مفاخر کوتاهی کرده است. فراموش نکنیم که بالاترین مصداق پاسداشت نخبگی و تکریم مفاخر، زمینه‌سازی برای فعالیت بیشینه این افراد در حوزه تخصصی است.» او در ادامه توجه به علم و دانش را پیش‌نیاز توسعه‌یافتگی دانست و با اشاره به سرعت رشد علم در جهان، تاکید کرد: امروزه با رشد امکانات و ابزار ارتباطی، مسیر برای تبدیل شدن به یک جامعه توسعه‌یافته هموار است و می‌توان در صورت رعایت قواعد آن، به سرعت به نقطه مطلوب رسید و برای رشد همه‌جانبه کشور باید توجه به دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی در کنار پرداختن به مسائل مربوط به امنیت، سیاست و اقتصاد، در اولویت برنامه‌های کلان کشور قرار گیرد.

رئیس بنیاد نخبگان استان ایلام مطرح کرد:

لزوم تربیت افراد ماهر در خوداشتغالی

رئیس بنیاد نخبگان استان ایلام گفت: همکاری بنیاد نخبگان استان و دانشگاه علمی کاربردی در شناسایی و پرورش دانشجویان مستعد نقش بسزایی دارد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ محمد ایدی؛ رئیس بنیاد نخبگان استان ایلام در نشست با سرپرست دانشگاه علمی کاربردی ایلام به بیان ماموریت‌ها، اهداف و برنامه‌های بنیاد ملی نخبگان استان پرداخت و با تاکید بر ضرورت توسعه همکاری و تعامل بین‌نهادی، گفت: «همکاری بنیاد نخبگان استان و دانشگاه علمی کاربردی ایلام در شناسایی و پرورش دانشجویان مستعد نقش بسزایی دارد. با ایجاد این هم‌افزایی می‌توان قدم‌های مهمی برای آینده استان برداشت.»

او با اشاره به رسالت و ماموریت‌های دانشگاه علمی کاربردی، افزود: «این دانشگاه با پرورش دانشجویان و تربیت نیروی انسانی ماهر می‌تواند در اشتغال جوانان تاثیرگذار باشد.» در ادامه، منصور احمدی؛ سرپرست دانشگاه علمی کاربردی ایلام نیز با اشاره به اشتراکات اهداف و برنامه‌های این دانشگاه، خواستار افزایش تعامل و همکاری با بنیاد نخبگان استان شد و اظهار داشت: «تنوع رشته‌ها و گستره مراکز در سطح استان، ظرفیت بالایی در شناسایی و هدایت استعدادها و تحصیلی در مسیر خوداشتغالی و اشتغالزایی است. چراکه این آموزش علمی کاربردی اساساً بر پایه تربیت افراد ماهر و حرفه‌ای در خوداشتغالی و کارآفرینی در کوتاه‌ترین زمان ممکن استوار است.»

رئیس بنیاد نخبگان لرستان مطرح کرد:

نقش طرح احمدی روشن در اعتمادافزایی در دستگاه‌های اجرایی

رئیس بنیاد نخبگان استان لرستان بر نقش طرح هسته‌های مسئله‌محور احمدی روشن در اعتمادافزایی و اعتمادافزایی در دستگاه‌های اجرایی تاکید کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ نشست تشریح طرح شهید احمدی روشن با حضور رئیس بنیاد نخبگان استان لرستان، هیئت رئیسه و اعضای هیئت علمی دانشگاه آیت‌الله بروجردی برگزار شد.

در این نشست، حمزه امیری؛ رئیس بنیاد نخبگان لرستان این طرح را یکی از موفق‌ترین برنامه‌های بنیاد ملی نخبگان در سال‌های اخیر دانست و گفت: «توانمندسازی مستعدان برتر در بستر یک مسئله واقعی و زیر نظر یک استاد خبره، مهمترین هدف این طرح است و بنیاد ملی نخبگان تلاش دارد این هدف را در سایه تعامل و همکاری با دیگر دستگاه‌ها و نهادهای درون‌استانی خاصه دانشگاه‌ها و مراکز علمی محقق کند.»

امیری با تاکید بر نتایج مثبت دوره‌های قبل و استقبال چشمگیر دانشگاهیان و صاحبان صنایع از طرح شهید احمدی روشن، ادامه داد: «به کارگیری توان نخبگانی برای حل مسئله‌های منطقه‌ای ملی و راهبردی کشور، افزایش مهارت‌های اجتماعی و ارتقاء سطح خودباوری، ایجاد شبکه نخبگانی و همچنین اعتمادافزایی و اعتمادافزایی در دستگاه‌های اجرایی و صاحبان صنایع برای بکارگیری توان نخبگان، از دیگر اهداف این طرح است.» رئیس بنیاد نخبگان لرستان در پایان با اشاره به معیارهای انتخاب مسئله در این طرح، گفت: «مبتنی بر دانش و فناوری بودن، شفافیت، قابلیت اجرا در زمان مشخص، قابلیت توسعه‌یافتن، از مهمترین ویژگی‌های مسئله است.»

رئیس بنیاد نخبگان استان یزد:

حس موثر بودن در جامعه باید در نخبگان و سرآمدان تقویت شود

رئیس بنیاد نخبگان استان یزد گفت که حس ارزشمند و موثر بودن در جامعه باید در نخبگان و سرآمدان تقویت شود و اگر این هدف محقق شود، جامعه نخبگانی همه توان خود را برای توسعه کشور به کار خواهد گرفت. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ حیدر مفتاحی‌زاده؛ رئیس بنیاد نخبگان استان یزد اظهار داشت: «جامعه نخبگانی برای اثرگذاری در اقدامات خطیر و تصمیم‌سازی‌های مهم استان، نیازمند حمایت همه‌جانبه هستند.» به گفته او، در راستای اجرای طرح شهید احمدی روشن، هسته‌های نخبگانی مسئله‌محور دانشجویی با راهبری اساتید خبره در حوزه‌های مورد نیاز شکل خواهد گرفت که این مهم می‌تواند گام بلندی به سمت توسعه و رفع چالش‌ها و نیازهای موجود باشد.

رئیس بنیاد نخبگان استان بوشهر:

آموزش و پرورش اولین ایستگاه نخبه‌پروری است

رئیس بنیاد نخبگان استان بوشهر گفت: برنامه ملی شهاب به عنوان بزرگترین طرح نخبه‌پروری کشور باید با همکاری دیگر نهادهای توانمندساز اجرا شود. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ در نشست مشترک روسا بنیاد نخبگان استان بوشهر و اداره کل آموزش و پرورش استان، ضمن ارزیابی فرایند اجرای برنامه ملی شهاب، توسعه برنامه‌های نخبه‌پروری و توانمندسازی دانش‌آموزان در حوزه‌های نخبگانی در دستور کار قرار گرفت. در این نشست، اخلاقی؛ رئیس بنیاد نخبگان استان بوشهر ضمن تاکید بر لزوم توسعه برنامه‌های نخبگانی در بخش دانش‌آموزی، آموزش و پرورش را اولین ایستگاه استعداد‌های برتر در مسیر نخبگانی توصیف کرد و گفت: «برنامه ملی شهاب به عنوان بزرگترین طرح نخبه‌پروری کشور باید با همکاری دیگر نهادهای

توانمندساز اجرا شود.» در ادامه، گزارشی از روند اجرایی و نتایج حاصل شده در برنامه‌هایی مانند اردوی جهادی نخبگانی امید (ویژه دانش‌آموزان کم‌برخوردار استان، رویدادهای نخبگانی دوست علمی، برنامه ویژه تیم‌سازی دانش‌آموزی ایران ایران گشت، توسعه و نظارت بر کانون‌های نخبگانی توانمندساز دانش‌آموزی، ارائه شد. برگزاری رویدادهای دانش‌آموزی با محوریت خلاقیت و ایده‌های فناورانه، تشکیل کارگروه تخصصی مشترک برنامه‌ریزی و اجرایی دو سازمان، تهیه بانک اطلاعاتی از وضعیت برنامه شهاب در سال جاری، برنامه‌ریزی برای طرح ایران گشت، بازدید از کانون نخبگانی دانش‌آموزی آفتابگردان و همچنین برگزاری دوره‌های آموزشی توانمندسازی ویژه آموزگاران، از مهمترین موضوعات مطرح‌شده در این نشست بود.

رئیس بنیاد نخبگان استان خراسان شمالی مطرح کرد:

اهمیت جذب و نگهداشت نخبگان به منظور ارتقای جایگاه علمی و فناوری در استان‌ها

او ضمن تشریح طرح شهید احمدی روشن و اهمیت این طرح، افزود: شرکت‌های دانش‌بنیان استان و مراکز تحقیقاتی مستقر در استان می‌توانند کمک شایانی در راستای اجرایی شدن این طرح و تربیت دانشجویانی توانمند داشته باشند. در ادامه، علوی؛ رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی استان خراسان شمالی نیز یادآور شد: این مرکز از آمادگی کامل برای مشارکت هر چه بیشتر در طرح شهید احمدی روشن برخوردار است و می‌تواند در حوزه‌های مربوطه، با بنیاد نخبگان استان همکاری کافی را داشته باشد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ نشست مشترک رئیس بنیاد نخبگان استان خراسان شمالی با رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی استان با هدف گسترش همکاری دو سو به برگزار شد. در این نشست، بخشی؛ رئیس بنیاد نخبگان استان به اهمیت جذب و نگهداشت نخبگان در استان به منظور ارتقای جایگاه علمی و فناوری استان اشاره و خاطر نشان کرد: باید این موضوع به دغدغه اصلی دستگاه‌های اجرایی و موسسات آموزشی و پژوهشی استان تبدیل شود چراکه خروج نخبگان از استان قطعاً آثار مخربی بر پیشرفت و ارتقا سطح کیفی استان خواهد داشت.

رئیس بنیاد نخبگان استان قزوین:

ظرفیت‌های قانونی کشور باید در جهت حمایت از نخبگان فعال شود

حرکت نخبگانی بهره‌گرفت تا به جذب و نگهداشت سرمایه‌های انسانی کشور کمک شود؛ در اینصورت چالش‌ها و مسائل داخلی با بهره‌گیری از استعداد نخبگان در کمترین زمان و با صرف حداقل هزینه مرتفع خواهند شد. همچنین نخبگان با طرح‌های خلاقانه کوتاه‌مدت و بلندمدت خود می‌توانند نجات‌بخش استان از چالش‌ها باشند.»

رجب‌پور با اشاره به تشکیل پنج کارگروه تخصصی در بنیاد نخبگان استان قزوین، اظهار کرد: «هدف از تشکیل این کارگروه‌های تخصصی، هم‌افزایی بین نخبگان و استعدادهای برتر و آشنا کردن آنان با مسائل و چالش‌های استان است تا بتوان برای این اعضا راه‌حل علمی پیدا کرد.» لازم به ذکر است، کارگروه‌های تخصصی بنیاد نخبگان قزوین با عناوین فرهنگ و اجتماع، آب، محیط زیست و کشاورزی، فناوری صنعت و معدن، سلامت، معماری و مدیریت شهری فعال هستند.

رئیس بنیاد نخبگان استان قزوین با اشاره به ضرورت زمینه‌سازی برای اترگذاری نخبگان در جامعه، گفت: ظرفیت‌های قانونی کشور باید در جهت حمایت از نخبگان فعال شوند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد ملی نخبگان؛ نشست رئیس بنیاد نخبگان استان قزوین با دبیر و اعضای کارگروه‌های تخصصی این بنیاد برگزار شد.

در این نشست، علی رجب‌پور؛ رئیس بنیاد نخبگان استان قزوین با بیان اینکه همه دستگاه‌ها و مسئولان باید برای حفظ و نگهداشت نخبگان در درون کشور تلاش کنند، گفت: «باید برای اشتغال این افراد در دستگاه‌های دولتی و خصوصی حساسیت ویژه‌ای به خرج داد.»

او با اشاره به اینکه اصلاح برخی قوانین و مقررات پیچیده نقش مهمی در امنیت روانی جامعه نخبگان دارد، افزود: «باید از ظرفیت قانون به نفع

همه چیز درباره جیمز وب و تازه‌ترین رکوردش

تعیین نحوه تکامل کهکشان‌ها از زمان شکل‌گیری تا کنون مشاهده شکل‌گیری ستارگان از اولین مراحل تا تشکیل منظومه‌های سیاره‌ای اندازه‌گیری خواص فیزیکی و شیمیایی منظومه‌ها، از جمله منظومه شمسی، و بررسی پتانسیل حیات در آنها به نقل از اسپیس، جیمز وب در حال حاضر رکورد خود را در صد دورترین کهکشان مشاهده شده شکسته است. اخترشناسان اکنون در حال بررسی گنجینه داده‌هایی هستند که توسط تلسکوپ فضایی جیمز وب جمع‌آوری می‌شود. در میان آنها چندین کهکشان وجود دارد که قدمت آنها به بیش از ۲۰۰ میلیون سال پس از انفجار بزرگ باز می‌گردد. قبل از پرتاب تلسکوپ فضایی جیمز وب، دورترین کهکشان شناخته شده GN-Z11 بود که اخترشناسان قدمت آن را تقریباً ۴۲۰ میلیون سال پس از انفجار بزرگ می‌دانستند. این تلسکوپ به تازگی کهکشان‌ها را کشف کرد که ۳۰۰ میلیون سال پس از مه‌بانگ (Big Bang) وجود داشته است و اکنون یک تحلیل جدید از جانب تیم عملیات، یک کهکشان به نام «۹۳۳۱۶-CEERS» را هویدا کرده است که تنها ۲۳۵ میلیون سال پس از مه‌بانگ وجود داشته است و در فاصله ۳۵ میلیارد سال نوری از زمین قرار دارد. نکته مهم این است که این تلسکوپ به گونه‌ای طراحی شده که در نهایت اجرامی را از ۱۰۰ میلیون سال پس از مه‌بانگ رصد کند. این بدان معناست که احتمالاً در ماه‌ها و سال‌های آینده شاهد شکستن چندین باره این رکورد هستیم.

تلسکوپ فضایی جیمز وب یک تلسکوپ فضایی است که عمدتاً برای مطالعه اخترشناسی فروسرخ طراحی شده است، اکتشافات تلسکوپ فضایی هابل را با پوشش طول موج طولانی‌تر و حساسیت بسیار بهبود یافته، تکمیل و گسترش می‌دهد. به نقل از ناسا، اهداف ماموریت وب به شرح زیر است: جستجو برای اولین کهکشان‌ها یا اجرام نورانی که پس از انفجار بزرگ شکل گرفته‌اند.

جیمز لاولاک، دانشمند بریتانیایی محیط زیست و خالق نظریه گایا در ۱۰۳ سالگی درگذشت

لاولاک در سال ۱۹۱۹ متولد شد و در لندن بزرگ شد و در بریتانیا و آمریکا شیمی، پزشکی و بیوفیزیک خواند. او کمک‌های زیادی به جامعه علمی کرده است

جیمز لاولاک، دانشمند بریتانیایی محیط زیست و خالق نظریه گایا، که فرضیه زمین را به عنوان یک موجود زنده واحد عمل می‌کند، در سن ۱۰۳ سالگی درگذشت.

به نقل از سی ان ان، در بیانیه‌ای که خانواده‌اش برای گاردین منتشر کرده و در رسانه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته شده، آمده است که لاولاک «بین خانواده‌اش و در صد و سومین سالگرد تولدش» درگذشت. «در جهان، او بیشتر به عنوان یک پیشگام علمی، پیامبر آب و هوا و ایده‌پرداز نظریه گایا شناخته می‌شد. برای ما، او یک شوهر دوست‌داشتنی و پدری فوق‌العاده با حس کنجکاری بی‌حد و حصر، شوخ طبعی شیطانی و اشتیاق به طبیعت بود.»

جیمز لاولاک که بود و چه کرد؟

لاولاک در سال ۱۹۱۹ متولد شد و در لندن بزرگ شد و در بریتانیا و آمریکا شیمی، پزشکی و بیوفیزیک خواند. او کمک‌های زیادی به جامعه علمی کرده است. به گزارش همشهری آنلاین، از جمله نظریه‌های بسیار تاثیرگذار گایا، نظریه‌ای است که زمین را به عنوان مدلی در نظر می‌گیرد که در آن بخش‌های زنده و غیرزنده به عنوان یک سیستم پیچیده در تعامل هستند.

او یکی از مدافعان اولیه اقدامات اقلیمی بود و برخی از ایده‌های او طرز فکر دانشمندان و زیست‌شناسان در مورد اکوسیستم‌های امروزی جهان را شکل داده است.

او در دهه ۱۹۴۰ و ۱۹۵۰ در انستیتوی ملی پژوهش پزشکی در لندن کار کرد. برخی از تجربیات او در این هنگام مربوط به اثر دما بر موجودات زنده و شامل منجمد کردن همسترها و بعد خارج کردن آنها از انجماد بود و این حیوانات در این روند زنده ماندند.

لاولاک در دهه ۱۹۶۰ در برنامه ماه و مریخ ناسا در «آزمایشگاه رانش جت» در پاسادنا کالیفرنیا کار کرد. اما بیشتر دوران کاری‌اش به عنوان یک دانشمند مستقل در خارج از موسسات بزرگ آکادمیک سپری شد.

از جمله کارهای لاولاک در علوم محیط‌زیستی شامل ایجاد یک شناساگر حساس ثبت الکترون برای اندازه‌گیری مواد شیمیایی «کلروفلوروکربن» در جو (که لایه اوزون فوقانی را نابود می‌کنند) و آلاینده‌های دیگر در هوا، خاک و آب بود.

فرضیه «گایا» که به وسیله او و لین مارگولیس، میکروبی‌شناس آمریکایی در دهه ۱۹۶۰ بنیان گذاشته شد، برای نخستین بار خود کره زمین را به عنوان یک سیستم عظیم با اجزای مرتبط با هم و خود-تنظیم‌کننده می‌دید که باعث ایجاد و تداوم حیات بر روی سیاره شده است. این دانشمندان می‌گفتند فعالیت انسانی باعث شده است که این سیستم به طور خطرناکی نابسامان شود. فرضیه یا نظریه گایا بعدها به اساس جنبش طرفداری از محیط زیست بدل شد.

لاولاک در مصاحبه‌ای با گاردین در سال ۲۰۲۰ گفت: «زیست‌کره (بیوسفر) و من هر دو در یک درصد پایان زندگی‌مان هستیم.»

نظریه گایا که در ابتدا بسیاری از دانشمندان آن را رد می‌کردند، با افزایش نگرانی‌ها درباره اثر فعالیت‌های انسانی بر سیاره دست کم به خاطر قدرتش به عنوان یک استعاره نفوذ بیشتری در میان اذهان پیدا کرد. «گایا» نام الهه یونانی «زمین» یا «خاک» است.

کتاب پایانی لاولاک با نام «نواسن» (Novacene) در سال ۲۰۱۹ هنگام صدساله شدنش منتشر شد و این ایده را مطرح می‌کرد که زمانی انسان‌ها در روز کره زمین با سایبورگ‌ها (موجودات دارای اجزای ارگانیک و مکانیکی) جایگزین می‌شوند.

به گفته دانشمندان، یک واکسن کرونا باید

آنتی‌بادی‌هایی را تحریک کند که طیفی از

کروناویروس‌ها را شناسایی و خنثی کرده و مانع

از ورود ویروس به سلول‌های میزبان و تکثیر

شوند

در مطالعه جدید، محققان بررسی کردند که آیا آنتی‌بادی‌هایی که «زیر واحد S2» پروتئین اسپایک ۲-Sars-CoV را هدف قرار می‌دهند، سایر کروناویروس‌ها را نیز خنثی می‌کنند. محققان دریافته‌اند که پس از واکسیناسیون موش‌ها با Sars-CoV ۲، موش‌ها آنتی‌بادی‌هایی ایجاد کردند که می‌توانند تعدادی دیگر از ویروس‌های کرونای حیوانی و انسانی را خنثی کنند.

جورج کاسیوتیس، رهبر گروه در موسسه فرانسیس کریک، می‌گوید: انتظار داریم واکسنی که قسمت S2 را هدف قرار می‌دهد بتواند در برابر همه ویروس‌های کرونای فعلی و همچنین آینده محافظت کند.

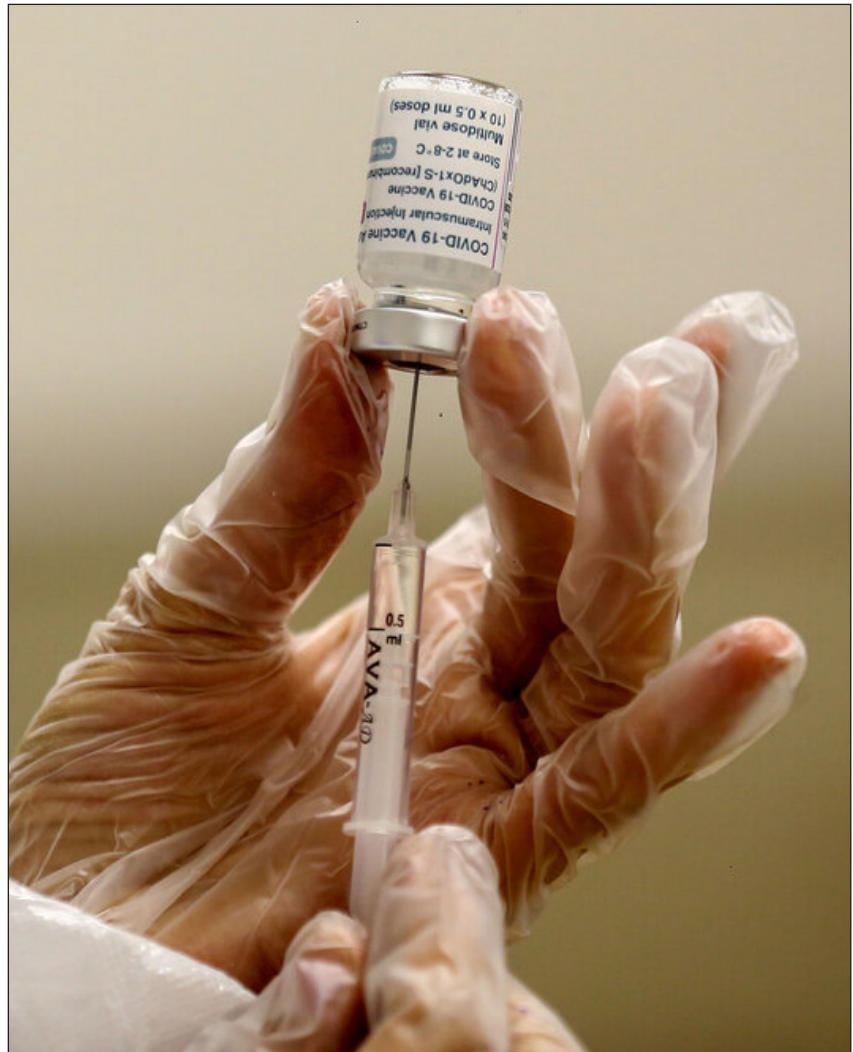
موسسه فرانسیس کریک در لندن می‌گوید که ناحیه‌ای از پروتئین اسپایک ۲-Sars-CoV می‌تواند پایه‌ای برای مقابله با انواع مختلف و سرماخوردگی باشد.

به گزارش گاردین، دانشمندان گامی «امیدبخش» در جهت ساخت واکسن جهانی کرونا برای مقابله با کووید-۱۹ و سرماخوردگی برداشته‌اند. محققان موسسه فرانسیس کریک در لندن کشف کرده‌اند که یک ناحیه خاص از پروتئین اسپایک ۲-Sars-CoV - ویروسی که باعث کووید-۱۹ می‌شود - هدف خوبی برای تزریق پان کروناویروس است که می‌تواند در برابر همه کوویدها محافظت کند.

آنها معتقدند که ایجاد واکسنی که در برابر تعدادی از ویروس‌های کرونای مختلف محافظت می‌کند، چالش بزرگی است، زیرا این خانواده از ویروس‌ها تفاوت‌های کلیدی زیادی دارند؛ اغلب جهش می‌یابند و به طور کلی محافظت ناقصی در برابر عفونت مجدد ایجاد می‌کنند. به همین دلیل است که افراد می‌توانند مکرراً به سرماخوردگی معمولی مبتلا شوند و ممکن است چندین بار به انواع مختلف Sars-CoV ۲ مبتلا شوند.

به گفته دانشمندان، یک واکسن کرونا باید آنتی‌بادی‌هایی را تحریک کند که طیفی از کروناویروس‌ها را شناسایی و خنثی کرده و مانع از ورود ویروس به سلول‌های میزبان و تکثیر شوند.

گام «امیدبخش» دانشمندان بریتانیایی در حوزه واکسن

گزارش جهان

چطور شرکت‌های ژاپنی به صورت روزافزون بر موضوع مدیریت استعداد و اهمیت آن در نوآوری تاکید می‌کنند

جنگ برای استعدادیابی

پرورش درون سازمانی منابع انسانی مشخصه اصلی ژاپنی‌ها در بحث تدارکات و منابع انسانی است

| حسین غیائی |

به ده درصد از هزینه‌های دولت و تقریباً سه و نیم درصد از تولید ناخالصی ملی صرف آموزش و پرورش شده است و در سال ۲۰۱۰ این رقم به نزدیک ۴ درصد از تولید ناخالصی ملی رسیده است. دو وزارتخانه آموزش و فرهنگ و ورزش و علوم و فناوری MEXT و وزارتخانه سلامت و کار و رفاه MHWL برنامه‌ها و سیاست‌های مربوط به جوانان را مدیریت و اجرا می‌کنند. عمده تلاش سیستم آموزشی این است که جوانان در مقطع دبیرستان یا دانشگاه بعد از اتمام تحصیل وارد بازار کار شوند. بازار کار برای ژاپنی‌ها بسیار مهم است و نتایج سیاستگذاری و پرورش استعدادها خود را در آن جستجو می‌کنند. بازار کار و اشتغال برای آنها به معنی مدیریت منابع انسانی است. بنا بر آمار وزارت کار و رفاه ژاپن در سال ۲۰۱۲ دو هزار و سیصد نفر حمایتگر شغلی در سراسر ژاپن در مجموع به اشتغال ۱۲۰ هزار نفر دانش آموز که دبیرستان را تمام کرده بودند و یا دانشجوی دانش‌آموخته‌ی دانشگاه‌های این کشور بودند کمک کردند. این حمایتگران شغلی که زیر نظر وزارت رفاه و کار ژاپن فعالیت می‌کنند مجموعه متنوعی از حمایت‌های استخدامی را ارائه می‌دهند مانند برگزاری کارگاه‌های آموزشی، برگزاری جلسه‌های اطلاع‌رسانی شرکت‌ها در دبیرستان‌ها، ارائه تدارکات لازم درباره فرصت‌های شغلی، آزمون‌های فنی و حرفه‌ای، انواع گوناگون سمینارها و راهنمایی‌ها، کشف فرصت‌های شغلی و ارائه حمایت‌های فردی به افراد جویای کاری که شغلی به آنها پیشنهاد نشده است از جمله خدمات حمایتگران به دانش آموزان و دانشجویان ژاپنی است.

پرورش و ارتقای نسل بعد مدیران، مهمترین مشکل حوزه منابع انسانی

در سال‌های اخیر علاقه‌مندی به تئوری مدیریت استعداد با هدف بحث پیرامون شناسایی و جایگاه منابع انسانی در حال افزایش است. البته تعریف مشخصی از مدیریت استعداد چه در ژاپن و چه در ماورالبحر وجود ندارد و گسترده بحث در مراحل اکتشافی است. چالش‌های مرتبط با پرورش استعداد برای مدیران اجرایی کسب و کارها نگرانی بیش از اندازه‌ای را بوجود می‌آورد. بنا بر یک نظرسنجی انجام شده از سوی ریکرویت منجمنت سولوشن که نتایج آن در بولتن مدیریت کار سال ۲۰۱۴ منتشر شده است. کمی بیش از ۸۵ درصد شرکت‌های مشارکت کننده در نظرسنجی اشاره کرده‌اند که نسل بعدی پرسنل در سطح مدیریت پرورش نیافته‌اند و کمی بیش از ۸۴ درصد مدیران فعلی شرکت‌ها هم مهمترین مشکل حوزه منابع انسانی را پرورش و ارتقای نسل بعد مدیران می‌دانند. در این نظرسنجی ۱۷۱ شرکت ژاپنی مشارکت کرده بودند. در ژاپن بحث‌ها پیرامون مدیریت استعداد به سطح مشخصی از کارمندان سازمان‌ها گرایش دارد. بویژه اغلب اشاره روی جایگاه و پرورش منابع انسانی اجرایی شرکت‌هایی است که در ابعاد جهانی فعالیت می‌کنند. مفهوم مدیریت استعداد که امروزه در ژاپن استفاده می‌شود از دل عبارت جنگ برای استعداد بیرون آورده شده است که در دهه ۹۰ قرن بیستم شرکت مشاوره مکنزی و شرکا که در زمینه مدیریت جهانی فعالیت می‌کرد پیشنهاد داده بود. نگاهی سردستی از تفاسیری که بر روی متن‌های مرتبط با مدیریت کارکنان انجام گرفته است نشان‌دهنده آن است که استعدادهای در دو دسته قرار می‌گیرند، یا همه منابع انسانی گوناگونی که در سازمانی مشغول بکارند استعداد محسوب می‌شوند یا فقط کارکنانی که این صفت شناخته می‌شوند که درجه بالایی از تعهد را دارا باشند.

پرورش درون سازمانی منابع انسانی مشخصه اصلی ژاپنی‌ها در بحث تدارکات و منابع انسانی است. ژاپنی‌ها اول از همه هر ساله تعداد ثابتی دانش‌آموخته را با سابقه کاری کم یا حتی بدون سابقه کاری با توجه به توسعه منابع انسانی

شرکت نیشان موتور در اواخر قرن بیستم متوجه شد که به دلیل وجود سقفی شیشه‌ای در شرکت جذب و نگهداری افراد توانمند محلی برای کار در شرکت‌های تابع شرایط سختی دارد و از منابع انسانی در سطح جهانی به صورت بهینه استفاده نمی‌شود. نیشان برای حل این مشکل، مدیریت جهانی استعدادش را به مدیریت «کارلوس گوسن» راه‌اندازی کرد و با استفاده از یکپارچه‌سازی سیستم‌ها و یکپارچگی هنجارها در طرحی به اسم «راه نیشان» که مسئولیت اجرای آن بر عهده کمیته پرسنلی تازه تاسیسی در شرکت بود موفق شد دستاوردهای مهمی در زمینه طراحی استانداردها در مدیریت منابع انسانی بین‌المللی کسب کند. طرح راه نیشان که در این شرکت خودروسازی ژاپنی به اجرا درآمد پنج مفهوم را به مدیریت منابع انسانی بین‌المللی ارائه داد. مهمترین این مفاهیم این بود که استفاده از روش‌های قالب، مناسب همه برای مدیریت استعداد جهانی نیست. مدیران نیشان دریافته‌اند در زمینه مدیریت منابع انسانی خود بین یکپارچگی جهانی و پاسخگویی محلی رویکردی متعادل اتخاذ کنند.

امروزه شاهدیم این رویکرد متعادل در زمینه مدیریت منابع انسانی و مدیریت استعداد در سیاستگذاری‌های دولت ژاپن در اولویت قرار دارد. برای مثال اگر شما مفاهیم زیربنایی مندرج در سیاستنامه‌های اتحادیه اروپا و ژاپن را با یکدیگر مقایسه کنید متوجه می‌شوید که سیاستگذاران در ژاپن و کشورهای اتحادیه اروپا درکی یکسان در زمینه سیاستگذاری و برنامه‌ریزی برای کودکان و جوانان خود دارند، در تمامی این سیاستگذاری‌ها هدف آن است تا از پرورش کودکان و جوانان به عنوان سرمایه‌های انسانی حمایت شود تا در جامعه‌های فراگیر برای تک تک افراد زندگی کنند. به همین دلیل سیاستگذاری‌ها به گونه‌ای است که از روند مثبت کننده شفافیت و دموکراسی و برابری حمایت می‌کند. این سیاست‌ها نسبت به تبعیض و افراد آسیب‌دیده بسیار حساس هستند و به گونه‌ای طراحی شده‌اند تا فرصت‌های برابر برای پرورش استعدادهای فراهم آورند. برای مثال سیاستگذاری دولت ژاپن برای کودکان و جوانان به گونه‌ای است که از آنها در برابر آسیب‌های اجتماعی مانند فقر و بیماری و اعتیاد و قلدری و مشکلات زندگی و ... حمایت می‌کند. از اینرو می‌شود گفت بین ژاپن به عنوان کشوری شرقی و با فرهنگی برآمده از سنت‌ها و ارزش‌های قدیمی و کنفوسیوسی و اساطیری و سامورایی و کشورهای اروپایی با فرهنگی برآمده از عقاید دیانت مسیحیت و گرایش‌های آن در دوران رنسانس و سکولاریسم و جهانی شدن تفاوتی وجود ندارد.

در این سیاست‌گذاری‌ها به حدی دقت به کار می‌رود که حتی در جزئی‌ترین امور زندگی دانش آموزان وارد می‌شود. برای مثال طی سال‌های گذشته اطلاعات دریافتی و جمع‌آوری شده از زندگی روزانه دانش‌آموزان در سراسر ژاپن نشان می‌داد که حدود ۶۰ درصد از دانش‌آموزان در مقاطع تحصیلی متفاوت مجبورند در روز بخشی از ساعات خود را به امر خانه‌داری مانند تمیزکاری و شستشو و پخت و پز و خرید مایحتاج یا مراقبت از یک یا دو والد خود اختصاص دهند. به همین واسطه مدیران وزارت آموزش در ژاپن برنامه‌ای را در نظر گرفتند تا بتوانند مهارت‌های خاصی را به این دست از دانش‌آموزان آموزش دهند. در بیشتر سیاستنامه‌های این کشور به جد توصیه شده تا نظرات و عقاید کودکان و جوانان مورد توجه قرار گیرد.

به طور کلی در ژاپن ارگانی دولتی مسئولیت امور مربوط به جوانان را بر عهده ندارد. حتی در بودجه سالانه دولت نیز بودجه مشخصی در زمینه جوانان تصویب نمی‌شود. طبق گزارش بانک جهانی این کشور در سال ۲۰۰۸ نزدیک

سازمان‌های ژاپنی تمایل دارند تا از راه گردش درون

سازمانی کارکنان و ارتقای آنها در پست‌های مختلف

مانند معاون مدیر، مدیر، مدیرکل و غیره مهارت‌های

لازم برای منابع انسانی را به آنها انتقال دهند

محیطی پیچیده فراهم می‌کند. سازمان‌های دولتی در سراسر جهان از ابزارهای مختلفی برای رشد استعدادها بهره می‌برند یادگیری آنلاین، چرخش شغلی، مربیگری، تجربه مبتنی بر پروژه، تکالیف طولانی، کار متقابل و ابتکارات طراحی شده برای کاهش شکاف مهارتی هر روشی که استفاده می‌شود نباید فراموش شود که تمرکز باید بر روی دراز مدت باشد استعداد امروز می‌بایست رشد کند و شایستگی‌ها و ذهنیت امروزی آن حفظ شود و برای آینده طرح‌ریزی انجام شود. سازمان‌ها باید تلاش کنند تا راهبردی برای استعداد پایدار ایجاد کنند. افزایش انگیزه و عملکرد بهتر و انعطاف‌پذیری سازمانی بیشتر برای رسیدن به این هدف در کنار مدیریت استعداد در بلند مدت بسیار ضروری است. اهداف راهبردی سازمان و رهبران آن برجسته شود و فراموش نشود سرمایه‌گذاری روی افراد پاداش به همراه دارد.

حدود یک دهه پیش هفته نامه اکونومیست در ویژه نامه‌ای به موضوع مدیریت استعداد در ژاپن پرداخت. در بخشی از این ویژه نامه آمده است شرکت‌های ژاپنی در مقایسه با هم‌تایان خود، برنامه‌های مدیریت استعداد را کندتر به اجرا گذاشته‌اند و در پذیرش آن تاخیر دارند اما بسیاری از این شرکت‌های ژاپنی که پیشرو و آینده‌نگر هستند بهترین شیوه‌های جهانی آن را روی دست گرفته‌اند. با وجود این شرکت‌ها هم مدعی‌اند که در زمینه مدیریت استعداد راه‌های نرفته زیادی وجود دارد. برای مثال شرکت کانون که دهه‌هاست با موفقیت در عرصه جهانی فعال است آگاهی دارد که نمی‌تواند درجا بزند و روی موفقیت‌های خودش استراحت کند، هوما از مدیران این شرکت در مصاحبه با هفته نامه اکونومیست می‌گوید: «ایجاد یک سیستم مدیریت استعداد در اندازه جهانی چالش بزرگی برای شرکت ماست و هنوز موفق به راه‌اندازی آن نشده‌ایم.» او ادامه می‌دهد «ما به دنبال راه‌اندازی این سیستم هستیم تا توانایی پاسخ دادن به بازارهای نوظهور آسیا و دیگر کشورهای توسعه یافته را بدست آوریم. پیش بینی آنچه در این بازارها روی خواهد داد چندان آسان نیست. از آنجاییکه جمعیت در ژاپن رو به کاهش است بازار داخلی تحت فشار قرار داد و شرکت‌های ژاپنی گسترش فعالیت‌های خود را در بازارهای دیگر کشورها دنبال می‌کنند. به همین دلیل این شرکت‌ها به صورت روزافزون بر موضوع مدیریت استعداد و اهمیت آن در نوآوری تاکید می‌کنند.

استخدام می‌کنند. آنها این کارکنان جدید را با عنوان پارچه سفید می‌شناسند و در اول کار آنها را با توجه عملکردشان به خوب و بد تقسیم نمی‌کنند بلکه آنها در یک بازه زمانی ده ساله درجه‌بندی می‌شوند. کارکنان در این بازه زمانی با مهارت‌های حرفه‌ای بواسطه تجاربی که در مدت زمان طولانی با توجه به وظایف شغلی خود پشت سر گذارده‌اند دسته‌بندی می‌شوند. همچنین سازمان‌های ژاپنی تمایل دارند تا از راه‌گردش درون سازمانی کارکنان و ارتقا آنها در پست‌های مختلف مانند معاون مدیر، مدیر، مدیرکل و غیره مهارت‌های لازم برای منابع انسانی را به آنها انتقال دهند.

اغلب سازمان‌های دولت محلی اعتقاد دارند که راهبردهای مدیریت استعداد آنها به خوبی تعریف شده است و در سازمان درک کاملی در مورد کمبودهای مهارتی حال حاضر سازمان و نیازهای آینده وجود دارد. با این حال نیمی از سازمان‌ها با رقبای فعال در بخش خصوصی رقابت تنگاتنگی دارند چنین وضعیتی در سازمان‌های ملی هم دیده می‌شود. به نظر می‌رسد بخش بزرگی از سازمان‌های دولتی در زمینه مدیریت استعداد ضعف‌های اساسی دارند که بخش مهمی از این ضعف به مدیریت مالی آنها برمی‌گردد. نبود متقاضی مناسب برای پست‌های مدیریت ارشد و معاونت، محدودیت در میدان دید نقش‌های سازمانی، گرایش به ذهنیت یکجانبه‌نگر و سیلو مانند، مسائل مرتبط با جابجایی زیاد و کم‌کاداری، برنامه‌ریزی ضعیف برای جانشین‌پروری، پیامدهای شکاف‌های استخدامی، فشار زیاد روی کادری و افزایش هزینه‌های حقوق و دستمزد ضعف‌های اساسی و اصلی مدیریت استعداد هستند.

در مدیریت استعداد راه‌های نرفته زیادی وجود دارد

امروز و در آینده دولت‌ها باید به درک عمیقی از مهارت‌های سازمانی که منجر به موفقیت آنها می‌شود برسند. دولت‌ها باید شکاف‌های مهارتی را بشناسند و برای رفع آنها برنامه‌ریزی کنند. راهبرد استخدام و برنامه‌های توسعه کارکنان نقشی کلیدی در یافتن استعدادها دارند. پیدا کردن افراد مناسب برای نقش‌های مناسب امری زمان‌بر است، اما این تنها نقطه شروع فرایند مدیریت استعداد است. معرفی و حفظ و ایجاد انگیزه در کارکنان چالش‌های جدیدی را برای

شرکت‌های ژاپنی در مقایسه با هم‌تایان خود،

برنامه‌های مدیریت استعداد را کندتر به اجرا گذاشته‌اند

و در پذیرش آن تاخیر دارند اما بسیاری از این شرکت‌ها

که پیشرو و آینده‌نگر هستند بهترین شیوه‌های جهانی

آن را روی دست گرفته‌اند

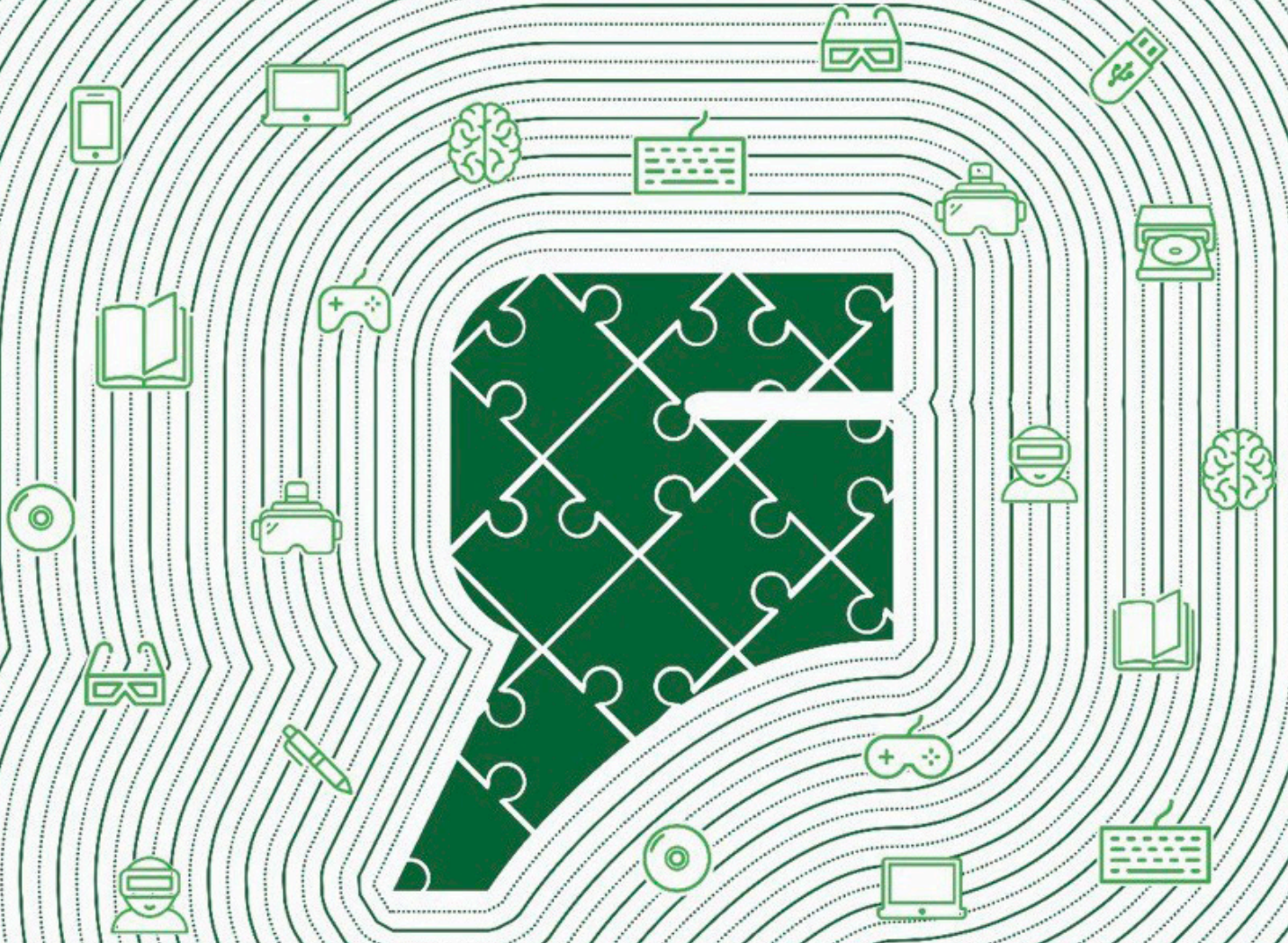

بنیاد ملی بازی های رایانه ای برگزار می کند

نهمین دوره جایزه بازی های جدی

6TH SERIOUS GAMES PRIZE 2022

#SEGAP2022

**بیش از ۱ میلیارد تومان جوایز نقدی
و تسهیلات تجاری سازی**

**سمپوزیوم
مرور جدیدترین تحقیقات
حوزه بازی های جدی**

آخرین مهلت ارسال مقالات و آثار: ۲۹ مهرماه

آخرین مهلت ثبت نام در هکاتون: ۱۵ مهرماه

زمان برگزاری هکاتون: ۲۰ الی ۲۲ مهرماه

زمان برگزاری سمپوزیوم و اختتامیه: ۲۳ و ۲۴ آذرماه

مکان برگزاری: دانشکده مکانیک دانشگاه شریف

جشنواره

انتخاب بازی های جدی برتر سال

هکاتون

تجربه ساخت یک بازی جدی

WWW.SEGAP.IR

